

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİM BİLİMLERİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-YL-133

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
İNTERNET TEMELLİ UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK
GÖRÜŞLERİNİN MUTLULUK DÜZEYLERİNE ETKİSİNİN
İNCELENMESİ

İBRAHİM ÇETİN
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Yasin YILDIZ

Bu tez Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından
..... proje numarası ile desteklenmiştir.

AYDIN-2021

ÖZET

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İNTERNET TEMELLİ UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN MUTLULUK DÜZEYLERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

İbrahim ÇETİN

Yüksek Lisans Tezi, Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı

Tez Danışmanı. Dr. Öğr. Üyesi Yasin YILDIZ

2021, XIII + 50 sayfa

Bu araştırmada Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin internet temelli uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin mutluluk düzeylerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. çalışmanın evrenini Spor Bilimleri Fakültelerinde eğitim alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise 2020-2021 eğitim öğretim döneminde Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır.

Veriler Google Formlar üzerinden katılımcılara ulaştırılmış ve gönüllü olarak araştırmaya katılımı esas alınmıştır. Araştırmada ilgili verilerin toplanması için kullanılan anket üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde demografik bilgiler, ikinci bölümde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği, üçüncü bölümde Oxford Mutluluk Ölçeği oluşturmuştur. Elde edilen veriler SPSS 25.0 paket programı kullanılarak istatistiksel analiz yapılmıştır. Veri setindeki uç değerler ve çok değişkenli normallik varsayımının karşılanıp karşılanmadığı Mahalanobis uzaklık değerleri yardımıyla incelenmiş aykırı uç değerler gösteren 3 veri, veri setinden çıkartılmıştır. İkili değişkenler için Bağımsız Örneklem T testi, ikiden fazla değişkenler ise Anova Testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlılık düzeyi ile test edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik, korelasyon analizi ve parametrik testler kullanılmıştır. Araştırmada %95 güven aralığına göre analiz yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile belirlenmiştir.

Uzaktan eğitimde kişisellik boyutunda $\bar{x} = 15,1607$ ile çok düşük düzeyde; Uzaktan eğitimde etkililik boyutunda $\bar{x} = 11,1567$ ortalama ile çok düşük düzeyde; Uzaktan eğitimde öğreticilik boyutunda $\bar{x} = 9,4365$ ortalama ile çok düşük düzeyde; Uzaktan eğitimde yatkınlık boyutunda $\bar{x} = 6,0317$ ortalama ile çok düşük düzeyde; uzaktan eğitime yönelik görüşleri $\bar{x} = 41,7857$ ortalama ile orta düzeydeyken mutluluk düzeyleri $\bar{x} = 22,9504$ ile

düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin internet temelli uzaktan eğitime yönelik görüşlerini ve mutluluk düzeyleri ile katılımcıların yaş değişkeninde eğitimde yatkınlık ve Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği arasında olarak anlamlı farklılık olduğu ($p<0.05$); Cinsiyet değişkeninde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutlarında; Sınıf değişkeninde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutlarında; Bölüm değişkeninde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutlarında; Gelir değişkeninde Oxford Mutluluk Ölçeğinde; İnternette günlük geçirilen zaman değişkeninde uzaktan eğitimde öğreticilik boyutunda; İnternet sorunu yaşama değişkeninde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeğinde; Uzaktan eğitimden memnun değişkeninde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeğinde; Kullanılan cihaz değişkeninde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeğinde; Gelecekte de uzaktan eğitime katılma isteği değişkeninde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

ANAHTAR KELİMELELER: Mutluluk, Spor Bilimleri Fakültesi, Uzaktan Eğitim.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF SPORTS SCIENCES FACULTY STUDENTS' OPINIONS ON THE INTERNET-BASED DISTANCE EDUCATION ON THE LEVELS OF HAPPINESS

İbrahim ÇETİN

Master Thesis, Department of Sports Management Sciences

Thesis advisor Dr. Instructor Member of Yasin YILDIZ

2021, XIII + 50 pages

In this study, it was aimed to examine the effect of the opinions of the students of the Faculty of Sports Sciences towards internet-based distance education on their level of happiness.

The universe of the study is made up of students studying at the Faculty of Sport Sciences. The research sample consists of Aydın Adnan Menderes University Faculty of Sports Sciences students in the 2020-2021 academic year. The data were delivered to the participants by Google Forms and their voluntary participation in the research was based on. The questionnaire used to collect relevant data in the study consists of three parts. In the first part, demographic information was created, in the second part the Views on Distance Education Scale, in the third part the Oxford Happiness Scale. The obtained data were statistically analyzed using the SPSS 25.0 package program. The extreme values in the data set and whether the assumption of multivariate normality were met was examined with the help of Mahalanobis distance values and 3 data showing outlier extreme values were removed from the data set. Independent Sample T test for binary variables, variables more than two were analyzed with Anova Test. The obtained findings were statistically tested with a significance level of $p < 0.05$. It was used descriptive statistics, correlation analysis and parametric tests in the analysis of the data. As a result of the research, it is seen that while students' views on distance education are low in scale total and dimensions, their level of happiness is at a medium level. In the dimension of personality in distance education, $\bar{x} = 15,1607$ is at a very low level; In the dimension of effectiveness in distance education, $\bar{x} = 11,1567$ at a very low level; In the dimension of teaching in distance education, it is very low with an average of $\bar{x} = 9,4365$; In the dimension of susceptibility in distance education,

$\bar{x}$ = 6.0317 at a very low level; While their views on distance education are at a moderate level with an average of $\bar{x}$ = 41,7857, their happiness level is at a low level with $\bar{x}$ = 22,9504

There is a significant difference between the opinions and happiness levels of the students of the Faculty of Sports Sciences towards internet-based distance education and the participants' age variable between the educational disposition and the Views on Distance Education Scale ($p < 0.05$). In the gender variable, Views on Distance Education Scale and in all its subdimensions; In the classroom variable, Views on Distance Education Scale and in all its subdimensions; In the department variable, Views on Distance Education Scale and in all its subdimensions; In the Oxford Happiness Scale in the income variable spent daily on the internet, in the dimensions of teaching in distance education; In the variant of having internet problems, in the dimensions of Opinions towards Distance Education and personal suitability, effectiveness and teaching and Oxford Happiness Scale; In the satisfaction of distance education variable, the Views on Distance Education Scale and in the dimensions of personal suitability, effectiveness and teaching and in the Oxford Happiness Scale; It was found that there was a statistically significant difference in the Willingness to participate in distance education variable in the future, in the Views on Distance Education Scale and in the dimensions of personal suitability, effectiveness and teaching, and in the Oxford Happiness Scale.

KEYWORDS: Distance Education, Faculty of Sport Sciences, Happiness.

ÖNSÖZ

Çalışma sürecinde her türlü yol gösterici olan, olumlu tavrıyla ve bilgi birikimiyle çalışmama farklı açılardan bakmamı sağlayan, beraber çalışmaktan gurur duyduğum danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Yasin YILDIZ hocama teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca bu çalışmamda ve eğitim hayatımda bana yardımlarını esirgemeyen abim büyüğüm başkanım Sayın Tayfun Şan'a teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışmamda bana yardımcı olan Sayın Gökhan DOKUZOĞLU hocama teşekkür ederim.

Son olarak tüm hayatım boyunca benim yanımda olan, aldığım kararların arkasında duran ailem, arkadaşlarım ve yakın çevreme teşekkür ederim.

VATAN MİLLETİ SAKARYA...

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	iii
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
ÖNSÖZ.....	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xii
EKLER DİZİNİ	xiii
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM	5
1. Uzaktan Eğitim.....	5
1.1. Uzaktan Eğitimin Tanımı.....	5
1.1.1. Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi	5
1.1.2. Dünyada Uzaktan Eğitim	6
1.1.3. Türkiye’de Uzaktan Eğitim.....	6
1.1.4. Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları	7
1.1.5. Uzaktan Eğitim ile Örgün Eğitimin Karşılaştırılması.....	8
1.1.6. Uzaktan Eğitim Modelleri.....	9
1.1.7. Uzaktan Eğitimde Teknolojik Dönüşümler	10
1.1.8. Uzaktan Eğitim Materyalleri.....	10
1.2. Türkiye’de Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Süreci.....	11
1.2.1. Uzaktan Eğitim Yoluyla Yürütülen Programlar	12
1.2.2. Ön Lisans Programları	12
1.2.3. Lisans Programları	12
1.2.4. Lisansüstü Programlar.....	13
1.3. Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi.....	13
1.3.1. Beden Eğitimi ve Sporda Uzaktan Eğitim	13
1.3.2. Beden Eğitimi ve Sporda Uzaktan Eğitimin Avantajları	14
1.3.3. Beden Eğitimi ve Sporda Uzaktan Eğitimin Dezavantajları.....	14
1.4. Mutluluk.....	15
1.4.1. Mutluluk Kavramı.....	15
1.4.2. Mutluluğu Etkileyen Faktörler.....	15
1.4.3. Mutluluğun Boyutları.....	16

1.4.4. Uzaktan Eğitimin Mutluluk Üzerinde Etkisi	18
2. BÖLÜM	19
2. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin İnternet Temelli Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşlerinin Mutluluk Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi	19
2.1. Araştırma Modeli	19
2.2. Evren ve Örneklem	19
2.3. Veri Toplama Yöntemi	19
2.4. Veri Toplama Araçları	19
2.5. Kişisel Bilgi Formu.....	20
2.5.1. Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği	20
2.5.2. Oxford Mutluluk Ölçeği.....	20
2.5.3. Verilerin Analizi	20
2.6. Araştırmanın Hipotezleri	21
3. BÖLÜM	22
3. Bulgular	22
4. TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER	33
5. KAYNAKLAR	39
6. EKLER	46
ÖZGEÇMİŞ	51

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.1. Demografik Değişkenler	22
Tablo 3.2. Güvenirlik Analizi Sonuçları	23
Tablo 3.3. Ölçeklere İlişkin Tanımlayıcı Değerler.....	23
Tablo 3.4. Değişkenlere Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları	24
Tablo 3.5. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	24
Tablo 3.6. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları.....	25
Tablo 3.7. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	26
Tablo 3.8. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Bölüm Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	27
Tablo 3.9. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	28
Tablo 3.10. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Günlük İnternette Zaman Geçirme Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları.....	29
Tablo 3.11. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin İnternet Sorunu Yaşama Değişkenine Göre T Testi Sonuçları	30
Tablo 3.12. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Uzaktan Eğitimden Memnun Olma Değişkenine Göre T Testi Sonuçları.....	30
Tablo 3.13. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Uzaktan Eğitimde Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre T Testi Sonuçları.....	31
Tablo 3.14. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Gelecekte de Uzaktan Eğitime Katılma Değişkenine Göre T Testi Sonuçları.....	32

EKLER DİZİNİ

EK 1. Anket Formlar	46
Ek 2. Ölçek İzinleri.....	48
Ek 3. Etik Kurul Onayı.....	50

GİRİŞ

Dünya çapında birçok eğitim kurumunun varlıklarını sürdürebilmek ve eğitimlerine devam edebilmeleri açısından içinde bulunduğumuz salgının Covid19 sebebi ile eğitim kurumları uzaktan eğitime geçmektedir (Samad ve Nor, 2004).

Covid – 19(Pandemi) virüsünün anlaşılabilmesi o sürecin geçirilebilmesi ve tesirinin sezgilenbilmesiyle de ilişkilidir. Dünya genelinde yaşanan bütün varlıkları etkileyen Covid – 19(Pandemi) salgını, o insanların mesleksi uğraş alanı olan sektörleri de derinden müessir olmuştur. Virüsün etkisi altına aldığı bu sektörlerden biri de eğitimidir. Ülkemizde bakanlık yöneticilerinin almış olduğu ihtiyatlar neticesinde aileler, öğretmenler ve öğrenciler virüs sonucunda oluşan uzaktan eğitim sürecine bir şekilde ahenk sağlamıştır (Kırmızıgül, 2020: 283-289).

Uzaktan eğitim sistemi ilerleyen zamanlarda erişim imkanları dünya çapında teknolojik olarak yıllar geçtikçe daha da değişim göstermektedir (Dabbagh, 2004). Zengin içerikleri sayesinde derslerin eş zamanlı veya ayrı zamanda derlere erişimi kolaylık sağlanmaktadır (Portugal, 2006).

Geleneksel eğitim izanında uzman öğreticinin görevinin muhtevayı öğretmek olduğu, öğrencilerin de kendi öğrenimleri ve güdülemelerinden sorumludurlar (Keller, 2010: 38). Öğrencilerin öğrenme platformları ile bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) göz önünde bulundurulduğunda bu bakış açısının biraz mazide kaldığı denilebilir. BİT'ler şu anki öğrenme ortamlarını yeniden güdülemekte, motivasyona ilişkin yapıları ve öğrenci destek stratejilerini öğretim dizaynlarına dâhil etmede yardımcı olmaktadır (Brookfield, 2003; Joo, Oh ve Kim, 2015). Öğrenenlerin güdülemelerinin artırılması ve idame ettirilmesi yüz yüze ortamlarda dahi zorlu bir sorumluluk iken, uzaktan eğitim platformlarında bu durum daha da zordur ve komplikedir. Bu tür öğrenme platformlarında güdüleme, öğretimin bir parçası olarak bakılmakta ve uygun bir öğretim tasarımı ve etkinlik planlamasıyla tüm öğrenenlerin ilgisinin üstüne çekilmesi ve güdülemelerinin artırılması tasarlanmaktadır (Smith, 2008). Eğitimci ve kurumlar bakımından motivasyonun gözün görebildiğinin de uzağında bir durum olması, ve ilgili alanda yapılacak çalışmalar hakkında daha detaylı olmayı gerektirmektedir.

Moore'a (akt. Moore vd. 2010: 129) tanımına göre bilgisayarların eğitim alanında kullanılmasına başlamasıyla, uzaktan eğitim, eğitim ders notlarının hem basılı hem de

elektronik medya vasıtası ile ulaştırılması olarak tanımlanmaktadır. Eğitimin sunumu ve hazırlanışı için fiziksel olarak öğrenciden farklı bir yerde bulunan ve muhtemelen farklı bir zaman diliminde öğretim sağlayan ve gönderen bir öğretici tarafından tahakkut etmektedir.

Uzaktan eğitim bir felsefeden çok bir eğitim yöntemi olarak da ayırt edilebilir (Bates, 2005:5). Öğrenciler kendi belirledikleri bir zaman diliminde ve seçtikleri bir mekânda (ev, iş yeri, öğrenim merkezi vb. gibi) öğreticiyle yüz yüze gelmeden de çalışabilirler. Bu açıdan teknoloji uzaktan eğitimin önemli bir unsurudur (Bates, 2005:5).

Dede (1996:1), pedagojik usüllerin mukayese ettiği tanıma bakıldığında eğitim alanında birçok tanımın eğitim anlamında yeni teknolojilerle ilişkili olduğu aynı zaman uzaktan eğitimin , medyayı kullanıp öğrenme fırsatları yarattığını belirtir.

Keegan (akt. Moore vd. 2010:130), uzaktan eğitimi “şemsiye”olarak tanımladığı, ileriki zamanlarda uzaktan eğitimi haberleşme eğitimi gibi betimlenmesi potansiyel sözcükler oluşturacağını söyler. Başka bir deyişle “uzaktan eğitim” ve “uzaktan öğrenme” terimlerinin birbirlerinin eş anlamlı olarak kullanmak gerektiğini söylemiştir. Yapılan çalışmalarda bu iki kavramın aralarında farklılık gösterdiğini öne sürülmüştür (King vd. 2001). İki kavramdan biri olan uzaktan öğrenme, bir kabileyet olarak tanımlanırken uzaktan eğitim, uzaktan öğrenme içinde bir aktivite olarak görülmektedir (akt. Moore vd. 2010:130).

Uzaktan eğitim öğrenenlerinde mevcut bulunması gereken nitelikler dikkatle bakıldığında, öğrencilerin öğrenmeye karşı istekli olma hususlarına ve kendilerini yönetebilme maharetlerine sahip olmalarına öncelikle bakılması gerektiği söylenebilir. Uzaktan eğitim platformlarında öğrenenler, öğrenme-öğretme aktivitelerinde ananevi öğrenenlere oranla daha çok yalnız kalmaktadırlar. Bu sebepten ötürü uzaktan öğrenenler, zamanlarını faal yönetmeye karşı daha istekli ve itinalı olmak durumundadırlar. Aynı zamanda öğrencilerin dökümanlara ulaşabilecek ve öğrenme etkinliği esnasında karşılaşılabilecek olası kusurları çözümleyerek aksaklıkları ve sorunların gidermesini sağlayacak oranda bir bilgisayar kullanım ve uygulama düzeyine sahip olması da beklenmektedir (Yıldırım et al. 2014).

İnternetin günlük hayatımıza hızlıca girişi ve yaşantımızın güncellenmesi ile eğitim ve iletişim platformlarında yarattığı transformasyon insanların iletişim çeşitlerinde de değişiklikler göstermesine sebep olmuştur. Sanal ortamın rutin işlerin yerine geçmesiyle bireylerin iletişim ihtiyaçlarını internet sektörü hizmetleri ile giderilmektedir. İletişim

platformlarının çoğalmasi ile ananevi iletişim ortamlarının yer ve zaman hududu ortadan kalkmış, iletişim ögelerinden görüntülü veya görüntüsüz ortam özelliklerinin kullanıldığı iletişim platformları kabul olmuştur (Dursun, 2011).

Mart 2020 tarihinde Covid-19(Pandemi) virüsü sebebiyle okullardaki eğitime uzaktan senkron ve asenkron olarak yapıldı. Eğitimciler okullara gitmeden eğitim-ğretim etkinliklerini uzaktan gerçekleştirdi. Sıhhat alanında Covid – 19(Pandemi) ile baş edebilmek ve insanları yeni normale geçişini sağlayabilmek adına çok yol kat edilmesine rağmen, eğitim alanında yapılan çalışmaların bu denli tesirli olmadığını söyleyebiliriz (Hossain, 2020: 1-13).

Yaşanılan bu pandemi döneminde, bilgisayar ve internet teknolojileri uzaktan eğitimin dizaynında bu dizaynların şekillendirilip olgunlaştırılmasında fazlaca tesirli olmuştur. Uzaktan eğitimindeki bu inovasyonlar, eğitim alanındaki inovasyonlarla da ahenkli bir şekilde ilerlemeye devam etmiştir (Acarbay, 2016:148-161).

Uzaktan ğretim sürecinde ğrenci ve eğitmenlerin sisteme olan istidatları da eğitimin randımanını yönünden ehemmiyetlidir. Mesleki randımanını ne kadar yüksek olursa olsun eğitimcinin alışık olmadığı bir tarzla öğretmesi için önce kendisini geliştirmesi iktiza etmektedir. Dolayısı ile eğitimcilerin uzaktan ğretim sürecine hazırlık yapmaları ve her şeyden önce iştahlı ve arzulu olmaları iktiza etmelidir. Bunun dışında kuruluşsal olgunun oluşması ve kullanılan düzeneğin uzaktan ğretim platformuna mutabık ger ve metod geliştirmeye olanak sağlaması gerekmektedir. Ayrıca arka planda kifayetli ve eğitimi teknik takımın bulunması sistemin randımanını açısından önemlidir (Koloğlu vd., 2016:52-70).

Uzaktan eğitimde bilgisayar destekli ğretim gerlerinin erişebilir olması ehemmiyetli bir yere sahiptir. İnternet üzerinden yayınlanabilen kitap, sınav, anlatım gibi çeşitli gerlerin tedarik edilebilir olması iktiza etmelidir. Eğitmen ile ğrenci arasında etkileşimin sağlanması ve daimi öğrenmenin olması için bu ehemmiyetli bir durumdur. Ders anlatımı esnasında etkileşimli videoların kullanımı ve bunlar için ideal yazılımların seçilmesi eğitimin randımanını etkilemektedir (Uğur ve Okur, 2016:104-126).

21. yüzyılda uzaktan eğitim uygulamalarının hemen hemen hepsi internet temelli olarak gerçekleştirilmektedir. Uzaktan eğitim yaygınlaştığı ve kullanılan bilişim teknolojileri arttığı kullanılan yrtmlerin güvenliğinin sağlanması da ehemmiyetli bir hal almıştır. Bilgisayar ve internet destekli uzaktan eğitim uygulamalarında salahiyetsiz

bireylerin kullanımının engellenmesi gerekmektedir. Kullanılan tesisatların, yazılımların ve özellikle başarı değerlendirmelerinin yapıldığı sınav yöntemlerinin bir takım güvenlik uygulamaları ile korunması son derece ehemmiyetlidir (Işık vd., 2008:1-3).

1. BÖLÜM

1. Uzaktan Eğitim

1.1. Uzaktan Eğitimin Tanımı

Uzaktan eğitimin tanımı, bir eğitimcinin bedensel olarak öğrencilerin bulunduğu ortamlarda bulunmasına gerek duymadan, teknolojinin avantajlarından faydalanarak, öğretmen ve öğrencilerin bir sanal eğitim ortamında farklı tarzlarda karşı karşıya getirildiği, planlı ve programlı bir eğitim-öğretim şeklidir(Ertuğrul, 1999).

Diğer bir deyişle uzaktan eğitim, geleneksel öğrenme-öğretme usullerindeki engeller nedeniyle sınıf içi etkinliklerini yürütme fırsatı bulunmadığı zamanlarda, eğitim çalışmalarını uygulayanlar ve planlayanlarla öğrenenler arasında etkileşim ve iletişimin özel olarak hazır edilmiş öğretim birimlerini ve çeşitli ortamlar aracılığıyla belirli bir merkezden sağlandığı bir öğretim biçimidir(Alkan C. , 1987).

1.1.1. Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi

İnternet / web olayı ile uzaktan eğitim en modern çağına erişmiştir. İnternet kaynağını 1962 yılında Joseph Carl Robnett Licklider (klinik psikiyatrist)'in Amerika'nın en önde gelen ve önemli üniversitelerinden biri olan Massachusetts Institute of Technology'de (MIT) tartışmaya açtığı Galaktik Ağ kavramında bulunabilir. Galaktik ağ kavramıyla global olarak bağlanmış bir sistemde arzu eden herkesin istediği yerden ve mekandan programlara ve verilere ulaşabilmesi izah edilmiştir.19. yüzyılın sonlarında uydu teknolojilerinin bilgisayarla bir arada kullanılmasının ardından bilgisayar ağının gelişmiş ülkelerin (Amerika, İngiltere, Kanada vd) uzaktan eğitim yazılımlarında ciddi bir yol katetmeye başlamıştır. Günümüzde ise uzaktan eğitim gözde eğitim programlarındandır ve geleceğin eğitim anlayışı olarak algılanmaktadır(İşman,2008).

Daha öncelerinde sınırlı kapsamlarda kullanılan bilgisayar programları aracılığı ile uzaktan eğitim şimdi milletlerarası eğitim amacı ile büyük topluluklara uydu aracılığı ile erişmektedir. Bu anlayış teknolojinin yetiştirilemez hızı ile birlikte kendini sürekli olarak yenilemekte ve geliştirmektedir (Nemli,2004:68).

1.1.2. Dünyada Uzaktan Eğitim

Sukhothai Tahammathirat Ünivesitesi: Tayland;

Sukhothai Thammathirat Open University, herkes için hayat boyu öğrenim sağlamak amacıyla uzaktan eğitim mekanizmasını kullanan dünya genelinde bir açık üniversite olmayı hedefleyen bu üniversite hakkındaki bazı bilgiler aşağıdaki verilmiştir;

- Eğitim materyalleri ana materyaller ve destekleyici materyaller olarak ikiye ayrılmıştır.

- Ana materyalleri basılı materyaller oluşturmaktadır. Bu materyallerde dersin içeriği hakkında, isleyişi hakkında, öğretim yöntemleri hakkında bilgiler de verilmektedir. Ayrıca alıştırmalar ve çeşitli ödevler bulunmaktadır.

- Destekleyici unsurlar ise, radyo ve tv programları, sesli ve yazılı materyaller (kasetler), bilgisayar ortamında oluşturulmuş materyaller ve yüz yüze derslerden oluşmaktadır. Bölgesel merkezlerde kütüphaneler ve eğitim materyal servisleri, bulunmaktadır. Ayrıca rehberlik verilmektedir.

Indira Gandhi Açık Üniversitesi: Hindistan;

Genel merkezi Hindistan'da olan bu üniversite hakkındaki bilgiler aşağıdaki gibidir

- Öğrenci Merkezli Eğitim, danışmalık hizmetleri, yüz yüze dersler ve video konferans modellerini içermektedir.

- Üniversiteler arası kredi transferi yapılabilmektedir.

- Ödevler ve dönem sonu sınavları zorunludur.

- 24 saat boyunca televizyon yayını bulunmaktadır(Hacettepe Üniversitesi,2009).

1.1.3. Türkiye'de Uzaktan Eğitim

Türkiye'de uzaktan eğitim etkinliklerinin bulunduğu vaziyeti yeterince anlamak ve değerlendirebilmek için, bu hususa tarihsel bir bakış açısından bakabilmek ve problemi bu görüşten incelemekte yarar bulunmaktadır. Türk tarihindeki son iki yüzyıllık süreçte toplumsal, çağdaşlaşma ve yapısal tarihidir. Osmanlı İmparatorluğunda modernleşme

üzerinde, orduda yapılan ilk sınırlı değişiklikleri tanımlayan ıslahat hareketi sonraki yıllarda Cumhuriyet döneminde, Mustafa Kemal Atatürk ile beraber inkılap faaliyetine çevrilmiştir. İnkılap terimi, toplumun geleneksel yaşam formatını, kavramlarını çağdaş batı akılcılığının düşüncelerine göre baştan düzenlemeyi amaç edinen bir devlet kuramını belirtmektedir(Özdi1,1986).

Yapılan araştırmalar şu durumu açıklamaktadır ki, gelişmekte ve büyümekte olan yeni Türkiye, eğitim alanında çağdaşlık ve uygarlık sunan gelişmeleri kendi eğilim düzeninde faaliyete sokmaktan hiç çekinmemiştir. Bu çağdaş yeniliklerden biri de uzaktan eğitimidir. Türkiye'de 1924 yılında ilk uzaktan eğitim denemeleri John Dewey'in tanıttığı "öğretmen eğitimi raporu" ile gündeme gelmiş ve 1927 yılında kavram olarak oturmaya ve oluşmaya başlamıştir(Alkan,1997).

1.1.4. Uzaktan Eğitimin Avantajları ve Dezavantajları

Avantajları:

Daha tutucu ve zengin eğitim muhtevası sunmayı sağlar; sınıf içi eğitimlerde çok sayı da kişinin kısa sürede eğitilmesi gerektiği vaziyetlerde eğitici ihtiyacı da çoğalmaktadır. Ayrıca, eğitim programına katılan bütün eğitimcilerin aynı nitelikte olması beklenemeyeceğinden, katılımcıların öğrenme seviyelerinde farklılıklar gösterebilmektedir. E-öğrenmede, çok sayıda insanlar nitelikli eğitimcilerle aynı standart eğitim programına girmekte, eğitimden kaynaklanan değişiklikler ortadan kalkmaktadır. Eğitim içeriklerin geliştirilmesi ve sürekli olarak yenilenebilmesi sınıf tarzı ile karşılaştırıldığında çok daha ucuz ve hızlı olmaktadır. Bu sebeple eğitimin kalitesi artmakta, içeriği zenginleşmektedir. Kısaca, e-öğrenme öğrencilere standart ve içeriği zengin eğitim olanağı sağlamaktadır(Semiz,2013).

Kişiselleştirilmiş eğitim imkanı sağlar; e-öğrenme aracılığıyla kişiler kendi arzuları doğrultusunda konuları tekrar etme olanağı yaratabilirler. Aynı zamanda, ön testler sayesinde eğitim alan bireyin bilgileri ölçülerek ve eğitimden sadece ihtiyacı kadar olanını alması kazandırılabilir. Kişi her bölümün sonuna geldiğinde bilgilerini ölçer, eğer başarılı olursa, devam edebilir, başarılı olamaz ise aynı bölümü öğrenene kadar tekrarlayabilir(Şahin,2006).

Dezavantajları:

Üst taraftaki bilgilerde her ne kadar e-öğrenmenin yararlarından bahsedilse de e-öğrenmenin de birtakım sakıncalarının olduğunu göz önüne almak yapılan çalışmaların daha faal ve başarılı olmasını sağlayacaktır.

Bu sakıncalar aşağıda sıralanmıştır;

Teknolojik eksiklikler; başlangıç olarak, var olan teknoloji altyapısının eğitim gayelerini karşılar nitelikte olup olmadığı tespit edilmelidir. İlave teknoloji harcamalarının gerekli olup olmayacağını ve tüm yazılım ve donanımın ahenkli olup olmadığı gibi hali hazırdaki teknolojik sorunlarla karşılaştırılabilir.

İlk yatırım maliyeti; e-öğrenme, geleneksel eğitime göre daha ucuz maliyete sahip olmasına karşın, e-öğrenme sistemine geçiş mertebesinde, başlangıç olarak, yüklü bir ilk yatırım yapmak söz konusu olmaktadır. Eğitimin süresi ve katılımcı sayısı ne kadar fazla olursa bir öğrencinin maliyeti o kadar düşük olmaktadır.

Sosyal ve kültürel etkileşim; e-öğrenme sosyal ve kültürel etkileşimlerde yok denilecek kadar azalmasına sebep olabilir. Bu nedenle, kişiler arasında iletişim de bazı aksaklıklara, başka bir söyleyişle iletişimsizliğe neden olabilir.

Eğitim içeriği; bazı eğitimlerde mimiklerin ve beden dilinin kullanılması önemli rol oynamaktadır. Örneğin davranışsal etkileşim eğitimleri, güvenlik görevlileri eğitimi vb. eğitimler için e-öğrenmenin kullanılması uygun değildir.

E-öğrenme planlaması hazırlanırken e-öğrenmenin dezavantajlarını da ortaya koyan bir yol haritası belirlenirse daha etkin ve başarılı eğitim projeleri ortaya çıkacaktır(Kaba,2005).

1.1.5. Uzaktan Eğitim ile Örgün Eğitimin Karşılaştırılması

Örgün eğitimin en açıklayıcı tanımı ise aynı mekânda ve zamanda yapılan formel eğitimlerdir. Uzaktan eğitimin ortaya çıkış gereği ise gereksinimlerin örgün eğitim ile giderilememesidir. Bu gereksinimler yeni arayışlara neden olmuş ve örgün sınıf mahallerine bir alternatif olarak uzaktan eğitim uygulamaları başlamıştır (Nakos, Deis ve Jourdan, 2002).

Araştırmacılar tarafından uzaktan eğitim ile ilgili yapılan tanımlarda eğitimci ile eğitilenin hem zamansal hem de mekânsal olarak farklı yerlerde bulunabilecekleri belirtilmektedir. Öğrenen ve öğreten açısından bakıldığında tek fark zaman ve mekân farklılığı değildir; uygulama noktasında da bu iki eğitim sistemi arasında farklar bulunmaktadır. Uzaktan eğitimin ilk safhalarında öğrenenler örgün eğitime kıyasla yalnızdır fakat gelişen teknoloji ve iletişim araçları sayesinde bu durum değişmiştir (İşman, 2008).

1.1.6. Uzaktan Eğitim Modelleri

Eşzamanlı Eğitim;

Eşzamanlı öğrenme, uzaktan eğitimde farklı fiziki ortamlarda olan eğitimci ve öğrencilerin iletişimde hiçbir gecikme olmadan eğitim sürecini devam ettirmelidir. Bu tür bir eğitimin yansıtılabilir olması için çift yönlü iletişime hazır olan bir iletişim teknolojisine ihtiyaç duyulmaktadır. Eşzamanlı iletişim ortamlarına örnek olarak sanal sınıflar, canlı dersler, sesli konferanslar, video konferanslar verilebilir. Eşzamanlı eğitim modeli örgün eğitimdeki sınıf içi eğitim ile benzerlik oluşturabilir (Simonson ve vd., 2015).

Eşzamansız Eğitim;

Eşzamansız öğrenme, eğitimci ve öğrencilerin aynı zaman aralığında bir araya gelmesini zorunlu kılmayan bir eğitim etkinliğidir ve bu tür eğitim etkinliklerinde öğrenen kendi hızında ve dilediği zaman diliminde eğitimini idame ettirebilirler. Eşzamansız eğitim, çeşitli sebeplerden dolayı çevrimiçi ortamlara her zaman erişim imkânı olmayan öğrenenler diledikleri zamanda erişebildikleri için uygundur. Bu öğrenenler eşzamansız model sayesinde zaman esnekliği kazanmış olsalar da iletişimde gecikmeler yaşamaktadırlar (Simonson ve vd., 2015).

Karma Eğitim;

Hem eşzamanlı eğitim modelinin faydalarını elde etmek, hem de eşzamansız eğitimdeki zaman esnekliğini kullanabilmek için ortaya çıkan bu eğitim modeli günümüz uzaktan eğitim programlarında sıkça tercih edilmektedir. Karma eğitim olarak isimlendirilen bu eğitim modelinde eşzamanlı ve eşzamansız teknolojiler birlikte kullanılmaktadır (Kaya, 2002; İşman, 2008; şen, Atasoy ve Aydın, 2010).

1.1.7. Uzaktan Eğitimde Teknolojik Dönüşümler

İnternetin hayatımıza girişi ile beraber uzaktan eğitimde başka bazı kavram değişiklikleri de görülmüştür. İnternet destekli eğitim, elektronik öğrenme, çevrimiçi eğitim, web tabanlı eğitim ve mobil öğrenme ortaya çıkan kavramlardan birkaçıdır. İnternet daha az maliyet, çift yönlü iletişim ve etkileşim olanakları sayesinde öğrencilere zenginleştirilmiş ders materyalleri ulaştırma imkânı sağlamıştır (Simonson ve vd., 2015).

Bundan sebeplerden ötürü günümüz uzaktan eğitiminde öğrenme ve öğretme işlemleri internetin sunduğu iletişim teknolojileri olanağı ile sürdürülmekte ve paydaşlar internet bağlantısı olan cihazlar aracılığıyla derslere ve etkinliklere katılmaktadırlar (Keegan, 1986).

Uzaktan eğitimde iletişim teknolojisi olarak internetin kullanılması ve internet bağlantı hızlarında da meydana gelen artışlar sonucunda hem mevcut uygulamaların niteliğini arttırmış hem de en son teknolojilerin uzaktan eğitime entegrasyonunu sağlamıştır. Güncel olarak uzaktan eğitimde kullanılan bazı teknolojiler ise aşağıda belirtilmiştir;

- Eş zamanlı uzaktan eğitime imkân veren uygulamalar
- Anlık mesajlaşma yazılımları
- Öğretim yönetim sistemi yazılımları
- Sosyal medya uygulamaları
- Arttırılmış gerçeklik uygulamaları
- Sanal gerçeklik uygulamaları²⁴
- Mobil cihazlar
- Uygulama mağazaları

1.1.8. Uzaktan Eğitim Materyalleri

Yazılı-basılı materyaller, işitsel materyaller, görsel-işitsel materyaller ve multimedya-interaktif materyaller uzaktan eğitimde temel olarak kullanılan materyal türlerinin başında gelir (Granger, 1990; Uşun, 2006).

Kullanılmasının basit ve maliyetinin herkes için uygun olması sebebiyle 1990'lı yılların sonuna kadar metin tabanlı ders materyalleri uzaktan eğitimde en belirgin olarak kullanılan materyal türü olmuştur (Melton, 2002).

Günümüz uzaktan eğitiminde ise materyal cinslerinin çeşitlenmesi ve maliyetlerin daha da karşılanabilir olmasından dolayı ders materyali seçme tercihi öğretim tasarımcılarının önceliğindedir. Öğretim tasarımcıları, öğrencilerin mevcut durumu, eğitim süresi ve ders içeriği gibi parametreleri göz önünde bulundurup en uygun ders materyalini veya materyallerini seçebilmekte ve eğitim planlamasını yaparak güncellemektedirler (Simonson ve vd., 2015).

1.2. Türkiye’de Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Süreci

Türkiye’de yükseköğretim kuruluşlarında uzaktan eğitime ilişkin yöntemler ve esaslar ile öğrenim göstermektedir. Bu şümulda uzaktan öğretim programlarının açılması, birinci öğretim ve ikinci öğretimde kimi derslerin uzaktan öğretim sestemiyle verilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Uzaktan öğretim programlarının açılabilceği sahaları, uzaktan öğretimle verilebilecek dersler ve kredilerinin yanı sıra ders gereçlerinin belirlenmesi, sınav yapıma stilleri, YÖK kurumları arasındaki protokolleri ve yapılacak ödemeleri içermektedir.

Türkiye’de uzaktan eğitim merkezleri/birimleri olan 74 vakıf üniversitesinin web sitelerinde erişilen bilgilere güvenerek üniversitenin bulunduğu kent, 46 uzaktan eğitim web sayfası, öğrenme yönetim sistemi girişi, vizyon/misyon açıklaması, uzaktan eğitimle yürütölen ön lisans, lisans, lisans üstü programların olup olmadığı ölçütlerine göre soruşturulmuştur. En çok İstanbul, Ankara, İzmir’deki vakıf üniversitelerinde uzaktan eğitim birim ya da merkezlerine ait web sitelerinin olduğu, ağırlıklı olarak İstanbul’da uzaktan eğitim ile ilgili etkinliklerin yoğunlaştığı belirlenmiştir. Uzaktan Eğitim etkinliklerini yürüten birim/merkezlerin vizyon/misyon bildirilerinin Türkiye genelinde sadece 16 üniversitede olduğu görölmektedir.

Faaliyetler beş ana başlık altında toplanabilir:

- Ön lisans Programları,
- Lisans Programları,

- Yüksek Lisans Programları,
- Sertifika Programları,
- Eğitim-Öğretim Faaliyetleri

1.2.1 Uzaktan Eğitim Yoluyla Yürütülen Programlar

1.2.2. Ön Lisans Programları

Türkiye’de 20. yüzyıldan itibaren uzaktan eğitimle açılan ön lisans programları hızlı bir revaş içinde olmuştur. 2010-2011 eğitim-öğretim yılı itibari ile ön lisans öğrenci kontenjanı yaklaşık 4000 civarındadır. Uzaktan eğitim ile ön lisans eğitime devam etmekte olan öğrencileri de hesaba kattığımızda 2011 yılı itibari ile vasati 10.000 ön lisans öğrencisi uzaktan eğitim yolu ile eğitimlerini idame ettirmektedirler. Ön lisans programları incelendiğinde sayısal ve sözel bölümlerde, teknik, tıbbi, sosyal bilimler ve uygulamalı eğitim gerektiren alanlarda uzaktan eğitim programları açılmıştır. Bu vaziyette uzaktan eğitimde kullanılan teknoloji ve altyapının gereken düzeyde olduğunun bir göstergesidir. Üniversiteler ve üniversiteler bünyesinde yer alan uzaktan eğitim merkezleri uzaktan eğitim ön lisans programlarının yeni yeni uygulanmaya başlamasına ilişkin çözüm ortakları ile ya da üniversite bünyesinde yer alan akademik ve idari olanaklarla faaliyetlerine idame ettirmektedirler.

1.2.3. Lisans Programları

Ön lisans programlarına nazaran lisans programlarının sayısı daha düşüktür. 2011 yılı itibari ile uzaktan eğitim ile tamamen uzaktan eğitim kullanarak ya da karma eğitim yöntemiyle uzaktan eğitim yapan 5 üniversite görülmektedir. Uzaktan lisans eğitimi veren programlar incelendiğinde mühendislik, iktisadi idari bilimler, iletişim ve eğitim alanlarındaki farklı bölümlerde uzaktan eğitim verilmektedir. Bu vaziyet, Türkiye’de uzaktan eğitim lisans programlarının uygulanması için gerekli altyapı ve teknolojilerin yeterli olmasının bir göstergesidir. 2011 yılı itibari ile lisans eğitimine uzaktan eğitim ya da karma 48 eğitim ile devam etmekte olan öğrenci sayısı 3000 sayılarındadır. Birçok uzaktan eğitim merkezi yeni bölüm açma faaliyetlerini idame ettirmektedir.

1.2.4. Lisansüstü Programlar

Türkiye’de uzaktan eğitim özellikle yüksek lisans programlarında tercih edilmektedir. Uzaktan eğitim programları yoluyla yapılan yüksek lisans programları iş yoğunluğu sebebiyle yüksek lisans eğitimini idame ettiremeyen, yaşadığı coğrafya itibari ile yüksek lisans yapma sıkıntısı çeken ve kariyer eğitimini devam ettirmek isteyen lisans mezunları için önemli bir fırsat yaratmıştır. (Berigel,2013)

1.3. Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi

Beden eğitimi bedensel, ruhsal ve toplumsal davranışları oluşturma biçimi ve eğitimidir. Beden, bu tür eğitimde amaç değil araçtır. Büyük kas gruplarının etkinlikleri yoluyla bedensel özellikleri kazanmada doğal bir sonuçtur. Beden eğitimi, organizmanın bütünlük ilkesine dayalı tüm kişilik eğitimidir. Daha detaylı açıklık kazandırmak için beden eğitimi şöyle tanımlayabiliriz:

Büyük kas gruplarının etkinlikleri aracılığı ile bireyin bedensel, ruhsal ve toplumsal bütünlüğünü zedelemeyen, kişinin toplum yararına en iyi gelişimini oluşturma eğitimidir. Beden eğitimi, etkinlikler yoluyla bireyin büyüme ve gelişimini sağlayan, davranışlarını geliştiren en güçlü eğitim alanıdır (Can ve diğ., 1999:26).

Beden eğitimi; oyun, jimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup; bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile eğitimdir (Açak, 2005:9).

1.3.1. Beden Eğitimi ve Sporda Uzaktan Eğitim

Günümüzde hızla gelişmekte olan uzaktan eğitim programları spor sektöründe de yerini almaya başlamaktadır. Yoğun iş temposu, hızla büyüyen ve gelişen metropol şehirler ve de iyileşen maddi gelir durumu insanları evlerinde spor yapma arzusu uyandırmıştır. Bunun yanı sıra fitness salonlarında ki doluluk oranı antrenörlerin yetersizliği gibi faktörlerle beraber insanların özel bir rehber ihtiyacı duymasına sebep olmuştur. Bununla birlikte eğitmen eksiklikleri uzaktan eğitim programları yoluyla giderilmek için çalışmalar başlamıştır. Spor sektöründe de yeni yeni belirli spor sektöründe çalışmalara başlanılmıştır

1.3.2. Beden Eğitimi ve Sporda Uzaktan Eğitimin Avantajları

Uzaktan eğitimin spor sektörü üzerindeki avantajlarını sıralayacak olursak aşağıdaki gibi olurdu;

- Zaman tasarrufu sağlar.
- Spor salonunda bekleme sorununu ortadan kaldırır.
- İstedığımız vakit spor yapma imkanı sağlar.
- İstedğimiz programı seçip spor yapma imkanı sunar.
- Evde spor yapma imkanı sunar.
- İstedğimiz spor koçu ile çalışma olanağı sağlar.
- Mekan kavramını ortadan kaldırır.

Pandemi salgını sürecinde uzaktan eğitim spor sektöründe giderek etkili olmaya başlamıştır.

1.3.3. Beden Eğitimi ve Sporda Uzaktan Eğitimin Dezavantajları

Günümüz Pandemi salgını sürecinde üniversitelerin kapalı olması spor eğitiminin de uzaktan eğitim yoluyla verilmeye başlanmasını gerektirmiştir fakat, Beden eğitimi ve sporun uygulama ağırlıklı olması yaparak yaşayarak öğrenilmesini gerektirmektedir.

Bu nedenle uzaktan eğitim yoluyla spor eğitimi almak pek de eğitici ve öğrenimi kolay bir yol olmaktan çıkmıştır.

Aynı şekilde öğrencilerin de spor eğitimi almak için uzaktan eğitime başvurmada isteksiz olma eğilimi göstermektedir.

Beden eğitimi ve sporda uzaktan öğrenimin dezavantajlarını sıralayacak olursak;

- Öğrencilerin uzaktan eğitim derslerine katılmadıkları görülmektedir.
- Alınan uzaktan eğitimin eksik olduğu görülmektedir.
- Öğrencilerin verilen bilgileri yanlış uyguladıkları görülmüştür.

- İsteksiz olan öğrenciler spor eğiliminden vazgeçmeye başladığı görülmektedir.
- Öğreticilerin öğrencilere verdiği eğitim planlarının yetersiz kaldığı görülmektedir.

Günümüz Pandemi salgın döneminde spor sektörü oldukça kötü etkilenmiştir.

Hem spor salonlarının hem de üniversitelerin kapalı olmasının nedeniyle gençlerin ve öğrencilerin sporla arası açılmaya başlamıştır.

Uluslar arası düzeyde düzenlenen spor müsabakalarının da yapılmamasından, ertelenmesinden dolayı izleyicileri de rahatsız eden bir durum oluşmuştur.

1.4. Mutluluk

1.4.1. Mutluluk Kavramı

İnsan psikolojik gelişimiyle ilgili olarak bilimsel yaklaşımı merkez alarak uygulama ve araştırmalar yapan bir disiplin olarak pozitif psikoloji, olumlu duyguların, daha sağlıklı bir yaşama yol açtığını daha uzun bir yaşam sağladığını ve daha fazla refahla bağlantılı olduğunu çok sayıda bilimsel çalışmaya dayanak belirtir. Öfke, endişe ve düşmanlık kalp hastalıkları riskini artırır, bu da insanların bu duygulara stres ve yüksek tansiyon ile karşılık vermesini sağlar. Harvard Halk Sağlığı Okulu'nda yapılan bir araştırma, genel olarak umutlu kişilerin, daha az umutlu olanlara nazaran, hipertansiyon, diyabet veya solunum yolu enfeksiyonu hastalıklarına yakalanma olasılığının daha düşük olduğunu belirtmektedir. İnsanlar mutlu olduklarında daha sakin, rahat ve huzurlu olma eğilimi gösterirler. Mutluluk bizi hayata ve onun güzelliğine odaklanmış tutmakta, dünyaya bir sonraki adımı atmamız için daha sağlıklı olmamızı sağlamaktadır (Diener, 2000).

Mutluluk kelimesinin içinde pek çok anlam bulunmaktadır. Bu nedenle araştırmacılar “öznel iyi oluş (subjective well being)”karşılıyan ve daha bilimsel bir kavram olan Öznel İyi Oluş kavramını (Subjective WellBeing) kullanmışlardır (Diener vd, 2004:189).

1.4.2. Mutluluğu Etkileyen Faktörler

Kişilik, yaşam olayları ve koşulları, duygusal deneyim ve bilişsel işlem gibi insan hayatının işleyişi çeşitli yönleriyle sürekli etkileşimi nedeniyle mutluluğun temel nitelendiricisidir(Prieto vd. , 2004:261-300).

Bazı kişilik özellikleri mutlulukla benimsetilmiştir. Örneğin dışa dönük olanlar daha fazla yaşam doyumu yaşarken, içe dönük olan fertler daha az yaşam doyumu yaşarlar. Mutluluğa bağlı kişilik özellikleri zamanla değişir ve gelişir, örneğin fertler daha dışa dönük ve duygusal olarak daha istikrarlı hale gelebilir(Brent vd. ,2006:1-25).

Daha değişik bir şekilde, kişiliğin mutluluk üstündeki etkisi kasıtlı davranışsal çabalarla değiştirilebilir. Örneğin, daha az dışa dönük bireyler kasıtlı olarak dışa dönüklükler için tipik olan davranışları göstermeye çalıştığında, refahlarını geçici olarak iyileştirebilirler(Murray vd. , 2006:529-550).

Yine farklı dönemlerde yapılan araştırmalara göre yaşam mutluluğunu etkileyen faktörler arasında sağlık, güvenlik, dini tutum, aile uyumu, boş zaman kullanımı, sahip olunan ev ve sevgi gibi faktörler vardır(Abadi vd. , 2008:41-45).

1.4.3. Mutluluğun Boyutları

Bu başlık altında sırasıyla mutluluğun, hedonik (haz), Eudeimonik (anlam), ve G-donic (maneviyat) boyutları ele alınacaktır.

Mutluluğun Hedonik (Haz) Boyutu;

İnsanın duygusal sisteminin kişinin 9 yaşam koşullarına ahenk gösterdiğini ve bireyin duygularında yaşanan gelişmelere verilen kısa süreli tepkiler olduğunu belirtmiştir. Bu sebeple insanların boş yere mutluluğun peşinden koştuğu ve onu aradığını savunur. Çünkü mutluluk bazı durumlarda değişiklik gösterse de insanların ortalama ve nispeten sabit bir mutluluk seviyesinin var olduğu, anlık duygu değişimlerinden sonra önceki seviyeye geri döndükleri belirtilmektedir. Tüm bu önemli görüşlerden sonra hedonik uyumun gerçekten var olup olmadığı araştırılmaya başlanmıştır. Bireyler kısa bir süre sonra eski mutluluk seviyelerine döneceklerse mutluluğu aramanın anlamının ne olduğu sorgulanmalıdır. 1980'ler den sonra artan çalışmalar bu kanıyı destekler niteliktedir. Örneğin eğitim seviyesi, gelir, güzellik, sağlık gibi etkenlerin mutluluk üzerindeki etkisinin çok fazla olmadığı belirlenmiştir. Bazı çalışmalarda evlenen insanların ilk bir yılda mutluluk seviyelerinde artış olmasıyla beraber, zamanla azalmaya başlamakta ve bireyler eski mutluluk seviyelerine geri dönmektedirler (Odabaşı, 2006).

Hedonizme farklı yorumlar katan isimlerden biri de Jeremy Bentham'dır. Bentham, insan eylemlerinin itici gücünün egoizm ve hedonistik öğeler olduğunu ileri sürmüştür.

Hatta Kapitalizmdeki ana akım mutluluk modeli Benthamın hedonistik görüşünden kaynaklanmaktadır. Bentham, Ahlak ve Mevzuat İlkelerine Giriş adlı kitabında, fayda ilkesinin insan davranışlarının ana belirleyicisi olduğunu ve bireylerin bu doğrultuda hareket ettiğini savunmuştur (Aydın, 2010: 136).

Mutluluğun Eudeimonik (Anlam) Boyutu;

Eudaimonizm kelime olarak eu (iyi) ve daimon (ruh) sözcüklerinden oluşmaktadır. Eudomonía, insanın gayretiyle ulaşmaya çalışabileceği olumlu ve aynı zamanda etik bir durumu ifade etmektedir. Kelime şanslı olma ve kutsanmış olma kavramlarını da içerecek şekilde genişletilse de Yunanca kökenli kelimenin genel anlamda çevirisi mutluluk ve refahıdır (Baril, 2013:511-535).

Platon eserlerinde adaletin eudaimoníanın başarılı olmasını engellediğini belirtmiştir. Çünkü Platon'a göre geleneksel ahlak kendimizi kontrol etmemizi ve dolayısıyla doymamış arzularla yaşamamızı mecbur kılmaktadır. Bu sebeple Platon 11 erdemlerin ruhun halleri olduğunu ve adalet ruhunun düzen ve ahenk ile kişinin yararına uygun şekilde işlediğini savunur. Platon adaletsiz insan ruhunun erdemler olmadan katı ve kendisiyle savaştığını iddia eder. Böylece arzuların çoğunu tatmin etse bile içsel uyum ve birliktelik eksikliği, sahip olduğu bir şans engeller. Platonun etik teorisi eudaimoniatiktir. Çünkü Eudaimoníanın erdeme bağlı olduğunu savunur (Birlik, 2013: 9).

Mutluluğun G-Donic (Maneviyat) Boyutu;

Sözlük anlamı üstünlük, itaat, millet, ceza gibi anlamlara gelen din, çok geniş kapsamlı bir kelimedir. Çok farklı anlamlarda kullanılan din kelimesi kavramsal olarak iyiliği, inancı, güzel ahlakı, toplumsal düzeni ifade etmektedir (Ece,2000:142- 143).

Dini terminolojide birden çok anlamı olsa da genel anlamda yaratıcıdan gelen, peygamberler aracılığıyla tebliğ edilen, insanları hem dünya hem de ahiret saadatine kavuşturan ve içerisinde iman, ibadet ve hayat ile ilgili hükümlerin yer aldığı sistemdir (Ece,2000:146-142).

1.4.4. Uzaktan Eğitimin Mutluluk Üzerinde Etkisi

Günümüz Pandemi salgını şartlarında uzaktan eğitim yöntemi bir çok üniversite tarafından uygulanmaya başlamıştır.

Araştırmalar sonucu uzaktan eğitime yönelik görüşler öğrencilerin mutluluk düzeylerinin düştüğü yönündedir. Bu nedenle uzaktan eğitim ve mutluluk arasında ters orantı vardır diyebiliriz. Mutluluk kavramını uzaktan eğitime uyarlayacak olursak karşımızda mutsuz ve umutsuz öğrenciler buluruz. Bunun sonucunda eğitim seviyelerinin de düştüğünü görmemiz kaçınılmaz olur.

2. BÖLÜM

2. Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin İnternet Temelli Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşlerinin Mutluluk Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi

Bu çalışma Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın yöntem bölümünde araştırmanın modeli, evren ve örneklem büyüklüğü, verilerin toplanma süreci ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, tarama modeli kapsamında ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu model, iki veya daha çok sayıda değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlar (Karasar, 2015).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Spor Bilimleri Fakültelerinde eğitim alan öğrenciler oluştururken örneklemini ise 2020-2021 eğitim öğretim döneminde Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Yöntemi

Veriler katılımcılara Google Formlar üzerinden ulaştırılmış ve katılımı gönüllülük esas alınmıştır. Toplamda 507 kişiye ulaşılmış olup aykırı uç değerler analizi sonucu 3 form değerlendirmeye alınmamış ve toplamda 504 form değerlendirmeye alınmıştır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada ilgili verilerin toplanması için kullanılan anket üç bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde demografik bilgiler, ikinci bölümde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği, üçüncü bölümde Oxford Mutluluk Ölçeği oluşturulmuştur.

2.5. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcılara ait cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, haneye giren aylık toplam gelir, kurumdaki çalışma süreleri, günlük internet kullanım süreleri ve internete yoğun olarak girme amaçları gibi bilgilerini belirlemeye yönelik araştırmacı tarafından oluşturulan 8 soruluk kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

2.5.1. Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği

Uzaktan eğitime yönelik Yıldırım ve ark. (2016) tarafından oluşturulan Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek maddelerinden değerlendirilmesi için 5'li Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Ölçek, 1 “Kesinlikle Katılmıyorum” ile 5 “Kesinlikle Katılıyorum” şeklindedir. Ölçek 18 maddeden ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. 6 madde kişisel uygunluk alt boyutu, 5 madde Etkililik, 4 madde öğreticilik ve 3 madde yatkınlık alt boyutlarını oluşturmaktadır. Öleekten alınabilecek en düşük puan 17 en yüksek puan 85'dir.

2.5.2. Oxford Mutluluk Ölçeği

Hills ve Argyle (2002) tarafından geliştirilen ve Doğan ve Akıncı Çötök (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan “Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu OMÖ-K” kullanılmıştır. Oxford Mutluluk Ölçeği tek alt boyuttan 7 maddeden oluşmaktadır. Öleekte 1. Madde ve 7. Madde ters puanlanmıştır. 5'li Likert tipindeki öleekte ifadeler; (1) Hiç katılmıyorum- Tamamen katılıyorum (5) şeklinde puanlanmaktadır. Öleekten alınabilecek en düşük puan 7 en yüksek puan 35'dir.

2.5.3. Verilerin Analizi

Bu çalışmada araştırma bulguları, katılımcılardan elde edilen veriler üzerinde doğrultusunda SPSS 25.0 paket programı ile yapılmıştır. Veri setindeki uç değerler ve çok değişkenli normallik varsayımının karşılanıp karşılanmadığı Mahalanobis uzaklık değerleri yardımıyla incelenmiş aykırı uç değerler gösteren 3 veri, veri setinden çıkartılmıştır. İkili değişkenler için Bağımsız Örneklem T testi, ikiden fazla değişkenler ise Anova Testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular istatistiksel olarak $p < 0,05$ düzeyinde anlamlılık düzeyi ile test edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik, korelasyon analizi ve parametrik testler kullanılmıştır. Araştırmada %95 güven aralığına göre analiz yapılmıştır. Öleğin güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile belirlenmiştir.

2.6. Araştırmanın Hipotezleri

S.1. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

S.2. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile cinsiyet değişkenleri arasında fark var mıdır?

S.2. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile yaş değişkenleri arasında fark var mıdır?

S.3. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile sınıf değişkeni arasında fark var mıdır?

S.4. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile bölüm değişkeni arasında fark var mıdır?

S.5. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile gelir durumu değişkeni arasında fark var mıdır?

S.6. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile günlük internette zaman geçirme değişkeni arasında fark var mıdır?

S.7. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile internet sorunu yaşama değişkeni arasında fark var mıdır?

S.8. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile uzaktan eğitimde memnuniyet değişkeni arasında fark var mıdır?

S.9. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile kullanılan cihaz değişkeni arasında fark var mıdır?

S.10. Katılımcıların Uzaktan eğitim ile Mutluluk Düzeyleri ile gelecekte uzaktan eğitime katılma isteği değişkeni arasında fark var mıdır?

3. BÖLÜM

3. BULGULAR

Tablo 3.1. Demografik Değişkenler

Değişkenler	f	%	
Yaş	18-19 yaş	157	31,2
	20-21 yaş	184	36,5
	22 yaş ve üstü	163	32,3
	Toplam	504	100
Cinsiyet	Kadın	257	51
	Erkek	247	49,0
	Toplam	504	100
Sınıf	1. Sınıf	172	34,1
	2. Sınıf	109	21,6
	3. Sınıf	112	22,2
	4. Sınıf	111	22
	Toplam	504	100
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	120	23,8
	Antrenörlük Eğitimi	119	23,6
	Spor Yöneticiliği	154	30,6
	Rekreasyon	111	22,0
	Toplam	504	100
Gelir	Kötü	93	18,5
	Orta	331	65,7
	İyi	80	15,9
	Toplam	504	100
Günlük İnternette Zaman Geçirme	1-2 saat	66	13,1
	3-4 saat	154	30,6
	5-6 saat	138	27,4
	7 saat ve üzeri	146	29
	Toplam	504	100
İnternet Sorunu Yaşama	Evet	296	58,7
	Hayır	208	41,3
	Total	504	100
Uzaktan Eğitimde Memnuniyet	Evet	165	32,7
	Hayır	339	67,3
	Toplam	504	100
Kullanılan Cihaz	Telefon-Tablet	297	58,9
	Bilgisayar-Laptop	207	41,1
	Toplam	504	100
Gelecekte Uzaktan Eğitime Katılım İsteği	Evet	164	32,5
	Hayır	340	67,5
	Toplam	504	100

Tablo 3.1.'de katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler görülmektedir. Kendi kategorisindeki en yüksek değişkenlere baktığımızda yaş kategorisinde 20-21 yaş (%36,5; n=184), cinsiyet değişkeninde kadın öğrenciler (%51;

n=257); sınıf değişkeninde 1.sınıf (%34,1; n=172); bölüm değişkeninde Spor Yöneticiliği (%30,6; n=154); gelir değişkeninde orta düzey gelire sahip olanlar (%65,7; n=331); İnternette zaman geçirme değişkeninde 3- 4 saat aralığında olanlar (%30,6; n=154), internet sorunu yaşıyorum diyenler (%58,7; n=296), uzaktan eğitimden memnun olmayanlar (%67,3; n=339), kullanılan cihaz değişkeninde Telefon-Tablet kullananlar (% 58,9; n=297) ve gelecekte Uzaktan eğitime katılmak istemeyen (% 67,5; n=340) katılımcılar oluşturmaktadır.

Tablo 3.2. Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach Alpha Katsayısı
Kişisel	,902
Etkililik	,923
Öğreticilik	,827
Yatkınlık	,752
Uzaktan Eğitim	,914
Mutluluk	,700

Tablo 3.2.'de Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeğinin ve Oxford Mutluluk Ölçeği iç tutarlılığının belirlenmesi amacıyla yapılan güvenirlilik analizinde Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeğinin Cronbach's Alpha değerinin 0,91; Kişisel uygunluk alt boyutunun 0,90 Etkililik boyutunun 0,92; Öğreticilik boyutunun ,82; Yatkınlık boyutunun ,75 olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeğinin ve alt boyutlarının yüksek derecede güvenilir olduğunu sonucuna ulaşılmaktadır. Oxford Mutluluk Ölçeğinin Cronbach's Alpha değerinin 0,70 olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre ölçeklerin "Oxford Mutluluk Ölçeğinin kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.3. Ölçeklere İlişkin Tanımlayıcı Değerler

Değişkenler	Minimum	Maximum	$\bar{x}$	Ss
Kişisel	6,00	30,00	15,1607	7,01262
Etkililik	5,00	25,00	11,1567	6,05518
Öğreticilik	4,00	20,00	9,4365	4,53613
Yatkınlık	3,00	15,00	6,0317	3,07607
Uzaktan Eğitim	18,00	82,00	41,7857	15,84008
Mutluluk	10,00	35,00	22,9504	5,27641

Tablo 3.3. inceleme sonuçlarına göre öğrencilerin Uzaktan eğitimde kişisellik boyutunda $\bar{x}$ = 15,1607 ile çok düşük düzeyde; Uzaktan eğitimde etkililik boyutunda $\bar{x}$ = 11,1567 ortalama ile çok düşük düzeyde; Uzaktan eğitimde öğreticilik boyutunda $\bar{x}$ = 9,4365 ortalama ile çok düşük düzeyde; Uzaktan eğitimde yatkınlık boyutunda $\bar{x}$ = 6,0317 ortalama

ile çok düşük düzeyde; uzaktan eğitime yönelik görüşleri $\bar{x}= 41,7857$ ortalama ile orta düzeydeyken mutluluk düzeyleri $\bar{x}= 22,9504$ ile düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4. Değişkenlere Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

	1-	2-	3-	4-	5-	6-
1- Kişisel	1					
	-					
2- Etkililik	,790**	1				
	,000	-				
3- Öğreticilik	,470**	,569**	1			
	,000	,000	-			
4- Yatkinlık	,073	,134**	-,051	1		
	,102	,003	,257	-		
5- Uzaktan Eğitim	,894**	,921**	,702**	,263**	1	
	,000	,000	,000	,000	-	
6- Mutluluk	,148**	,118**	,023	-,177**	,083	1
	,001	,008	,604	,000	,063	-

p<0,01**, p<0,05*

Tablo 3.4. inceleme sonuçlarına göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ile ve Oxford Mutluluk Ölçeği ve tüm alt boyutlar arasında Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Mutluluk ile Kişisel uygunluk arasında anlamlı ve pozitif ilişki ($r= 0,148$; $p<0,05$), Mutluluk ile etkililik arasında anlamlı ve pozitif ilişki ($r= 0,118$; $p<0,05$), Mutluluk ile yatkinlık arasında anlamlı ve negatif ilişki ($r= -,177$; $p<0,05$) olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Mutluluk ile öğreticilik ($r= 0,023$; $p>0,05$) ve Mutluluk ile Uzaktan eğitim toplam puanı arasında ($r= 0,083$; $p<0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 3.5. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Bonferroni
Kişisel	(1)18-19 yaş	157	15,86	7,138	2,269	,105	-
	(2)20-21 yaş	184	14,31	7,081			
	(3)22 yaş ve üstü	163	15,43	6,753			
Etkililik	(1)18-19 yaş	157	11,38	6,105	2,140	,119	-
	(2)20-21 yaş	184	10,44	6,253			
	(3)22 yaş ve üstü	163	11,73	5,728			
Öğreticilik	(1)18-19 yaş	157	9,28	3,998	,935	,393	-
	(2)20-21 yaş	184	9,21	4,719			
	(3)22 yaş ve üstü	163	9,83	4,806			
Yatkinlık	(1)18-19 yaş	157	7,21	3,555	19,813	,000	1>2 1>3
	(2)20-21 yaş	184	5,21	2,557			
	(3)22 yaş ve üstü	163	5,82	2,768			

Tablo 3.5. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları (devamı)

Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Bonferroni
Uzaktan Eğitim	(1)18-19 yaş	157	43,74	15,819	4,074	,018	1>2
	(2)20-21 yaş	184	39,19	16,180			
	(3)22 yaş ve üstü	163	42,82	15,161			
Mutluluk	(1)18-19 yaş	157	22,42	5,312	1,272	,281	-
	(2)20-21 yaş	184	23,32	5,547			
	(3)22 yaş ve üstü	163	23,04	4,905			

p<0,05*

Tablo 3.5. inceleme sonuçlarına göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutlar ile yaş değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucu Uzaktan eğitimde yatkınlık ve Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği arasında olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0.05). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni analizi sonucuna göre 18-19 yaş arasındaki katılımcıların Uzaktan eğitimde yatkınlıklarının hem 20-21 yaş ve hem de 22 yaş ve üstü katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeğinde ise 18-19 yaş arasındaki katılımcıların puanlarının 20-21 yaş arası katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3.6. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Kişisel	Kadın	257	14,47	6,679	-2,262	,024
	Erkek	247	15,87	7,288		
Etkililik	Kadın	257	10,38	5,753	-2,925	,004
	Erkek	247	11,95	6,265		
Öğreticilik	Kadın	257	8,93	4,399	-2,571	,010
	Erkek	247	9,96	4,624		
Yatkınlık	Kadın	257	5,68	2,821	-2,597	,010
	Erkek	247	6,39	3,287		

Tablo 3.6. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları (devamı)

Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Uzaktan Eğitim	Kadın	257	39,47	15,251	-3,375	,001
	Erkek	247	44,19	16,111		
Mutluluk	Kadın	257	23,13	5,253	,806	,421
	Erkek	247	22,75	5,303		

p<0,05*

Tablo 3.6.'da Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0.05). Bu sonuca göre de Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutlarında erkek katılımcıların puanlarının kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.7. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Bonferroni
Kişisel	(1) 1. Sınıf	172	15,83	7,251	3,046	,028	4>3
	(2) 2. Sınıf	109	14,60	7,570			
	(3) 3. Sınıf	112	13,72	6,617			
	(4) 4. Sınıf	111	16,11	6,215			
Etkililik	(1) 1. Sınıf	172	11,47	6,339	5,658	,001	4>2 4>3
	(2) 2. Sınıf	109	10,31	6,580			
	(3) 3. Sınıf	112	9,83	5,763			
	(4) 4. Sınıf	111	12,83	4,860			
Öğreticilik	(1) 1. Sınıf	172	9,15	4,109	4,954	,002	4>1 4>2 4>3
	(2) 2. Sınıf	109	9,18	4,521			
	(3) 3. Sınıf	112	8,72	4,895			
	(4) 4. Sınıf	111	10,84	4,567			
Yatkınlık	(1) 1. Sınıf	172	6,79	3,581	9,838	,000	1>3 2>3 4>3
	(2) 2. Sınıf	109	6,00	2,851			
	(3) 3. Sınıf	112	4,82	2,270			
	(4) 4. Sınıf	111	6,09	2,779			
Uzaktan Eğitim	(1) 1. Sınıf	172	43,25	16,300	6,902	,000	1>3 4>2 4>3
	(2) 2. Sınıf	109	40,10	16,907			
	(3) 3. Sınıf	112	37,09	15,649			
	(4) 4. Sınıf	111	45,90	12,682			
Mutluluk	(1) 1. Sınıf	172	22,74	5,381	1,752	,155	-
	(2) 2. Sınıf	109	22,85	5,395			
	(3) 3. Sınıf	112	23,91	5,654			
	(4) 4. Sınıf	111	22,39	4,484			

p<0,05*

Tablo 3.7.'e göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutları ile sınıf değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni analizine göre Uzaktan eğitimde kişisel uygunluk boyutunda 4. sınıf öğrencilerinin puanlarının 3. sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu; Etkililik boyutunda 4. sınıf öğrencilerinin puanlarının hem 2. sınıf hem de 3. sınıf öğrencilerinden yüksek olduğu; öğreticilik boyutunda 4. sınıf öğrencilerinin puanlarının hem 1. sınıf hem 2. sınıf hem de 3. sınıf öğrencilerinden yüksek olduğu; Yatkinlik boyutunda hem 1. sınıf hem 2. sınıf hem de 4. sınıf öğrencilerinin puanlarının 3. sınıf öğrencilerinin puanlarından yüksek olduğu görülmektedir. Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ise 1. sınıf öğrencilerinin puanlarının 3. sınıf öğrencilerinden yüksek olduğu, 4. sınıf öğrencilerinin ise 2. sınıf ve 3. sınıf öğrencilerinden yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Bölüm Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Bölüm	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Bonferroni
Kişisel	(1) Öğretmenlik	120	15,19	5,15	,003	1,000	-
	(2) Antrenörlük	119	15,15	6,60			
	(3) Yöneticilik	154	15,12	8,13			
	(4) Rekreasyon	111	15,18	7,56			
Etkililik	(1) Öğretmenlik	120	11,57	4,92	,554	,646	-
	(2) Antrenörlük	119	11,39	5,87			
	(3) Yöneticilik	154	10,69	6,73			
	(4) Rekreasyon	111	11,09	6,38			
Öğreticilik	(1) Öğretmenlik	120	10,28	4,77	3,163	,024	1>3
	(2) Antrenörlük	119	9,63	4,15			
	(3) Yöneticilik	154	8,62	4,61			
	(4) Rekreasyon	111	9,43	4,41			
Yatkinlik	(1) Öğretmenlik	120	5,66	2,58	7,277	,000	2>1 2>3 2>4
	(2) Antrenörlük	119	6,78	3,24			
	(3) Yöneticilik	154	5,31	2,66			
	(4) Rekreasyon	111	6,60	3,60			
Uzaktan Eğitim	(1) Öğretmenlik	120	42,71	12,78	1,246	,292	-
	(2) Antrenörlük	119	42,98	14,98			
	(3) Yöneticilik	154	39,75	17,63			
	(4) Rekreasyon	111	42,30	16,97			
Mutluluk	(1) Öğretmenlik	120	22,92	4,35	1,947	,121	-
	(2) Antrenörlük	119	22,82	5,44			
	(3) Yöneticilik	154	23,67	5,57			
	(4) Rekreasyon	111	22,10	5,49			

$p<0,05^*$

Tablo 3.8.'e göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutlar ile bölüm değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucunda Uzaktan eğitimde öğreticilik ve

yatkınlık boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni analizi sonucuna göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin Uzaktan eğitimde öğreticilik puanlarının yöneticilik bölümü öğrencilerinden yüksek olduğu, Antrenörlük bölümü öğrencilerinin ise uzaktan eğitimde yatkınlık puanlarının hem öğretmenlik hem yöneticilik hem de rekreasyon bölümü öğrencilerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3.9. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Bonferroni
Kişisel	(1)Kötü	93	14,95	7,21	1,677	,188	-
	(2)Orta	331	14,90	6,89			
	(3)İyi	80	16,47	7,20			
Etkililik	(1)Kötü	93	11,02	6,19	1,826	,162	-
	(2)Orta	331	10,90	5,93			
	(3)İyi	80	12,33	6,31			
Öğreticilik	(1)Kötü	93	9,10	4,27	,374	,688	-
	(2)Orta	331	9,46	4,58			
	(3)İyi	80	9,68	4,68			
Yatkınlık	(1)Kötü	93	6,43	3,47	1,635	,196	-
	(2)Orta	331	5,85	2,90			
	(3)İyi	80	6,30	3,25			
Uzaktan Eğitim	(1)Kötü	93	41,51	16,39	1,748	,175	-
	(2)Orta	331	41,13	15,59			
	(3)İyi	80	44,80	16,05			
Mutluluk	(1)Kötü	93	21,72	5,07	6,858	,001	3>1
	(2)Orta	331	22,88	5,19			3>2
	(3)İyi	80	24,65	5,47			

$p<0,05^*$

Tablo 3.9. inceleme sonuçlarına göre Oxford mutluluk ölçeği ile gelir değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni analizi sonucuna göre gelir durumu iyi olan katılımcıların puanlarının gelir durumu düşük ve orta olan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Günlük İnternette Zaman Geçirme Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Bonferroni
Kişisel	(1) 1-2 saat	66	15,40	7,02	2,366	,070	-
	(2) 3-4 saat	154	14,20	6,86			
	(3) 5-6 saat	138	14,89	7,14			
	(4) 7 saat ve üzeri	146	16,30	6,93			
Etkililik	(1) 1-2 saat	66	11,95	5,96	,589	,623	-
	(2) 3-4 saat	154	10,77	5,72			
	(3) 5-6 saat	138	11,16	6,36			
	(4) 7 saat ve üzeri	146	11,19	6,15			
Öğreticilik	(1) 1-2 saat	66	10,51	4,66	2,621	,050	1>4
	(2) 3-4 saat	154	9,50	4,50			
	(3) 5-6 saat	138	9,62	4,92			
	(4) 7 saat ve üzeri	146	8,70	4,01			
Yatkınlık	(1) 1-2 saat	66	5,89	3,02	2,184	,089	-
	(2) 3-4 saat	154	5,98	2,89			
	(3) 5-6 saat	138	5,62	2,48			
	(4) 7 saat ve üzeri	146	6,53	3,68			
Uzaktan Eğitim	(1) 1-2 saat	66	43,77	15,35	,924	,429	-
	(2) 3-4 saat	154	40,46	15,14			
	(3) 5-6 saat	138	41,30	16,70			
	(4) 7 saat ve üzeri	146	42,73	15,94			
Mutluluk	(1) 1-2 saat	66	22,51	4,64	,570	,635	-
	(2) 3-4 saat	154	23,29	5,24			
	(3) 5-6 saat	138	23,09	5,05			
	(4) 7 saat ve üzeri	146	22,64	5,77			

p<0,05*

Tablo 3.10.'a baktığımızda sadece uzaktan eğitimde öğreticilik boyutu ile internette günlük geçirilen zaman arasında yapılan Anova testi sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0.05). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni testine göre günlük olarak 1-2 saat internette vakit geçiren öğrencilerin puanlarının 7 saat ve üzeri vakit harcayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.11. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin İnternet Sorunu Yaşama Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Boyutlar	Sorun Yaşama	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Kişisel	Evet	296	13,06	6,01	-8,274	,000
	Hayır	208	18,13	7,26		
Etkililik	Evet	296	9,60	4,95	-6,849	,000
	Hayır	208	13,37	6,76		
Öğreticilik	Evet	296	8,64	4,23	-4,661	,000
	Hayır	208	10,55	4,71		
Yatkınlık	Evet	296	6,09	3,12	520	,603
	Hayır	208	5,94	3,01		
Uzaktan Eğitim	Evet	296	37,40	13,90	-7,612	,000
	Hayır	208	48,01	16,36		
Mutluluk	Evet	296	22,20	5,18	-3,805	,000
	Hayır	208	24,00	5,23		

p<0,05*

Tablo 3.11.'e göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeği ile İnternet sorunu yaşama değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0.05). Bu sonuca göre uzaktan eğitimde kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında, Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ve Oxford mutluluk ölçeği toplam puanlarında internet sorunu yaşayanların puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.12. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Uzaktan Eğitimden Memnun Olma Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Boyutlar	Memnuniyet	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Kişisel	Evet	165	21,11	6,26	15,611	,000
	Hayır	339	12,26	5,33		
Etkililik	Evet	165	15,89	5,95	13,374	,000
	Hayır	339	8,85	4,59		
Öğreticilik	Evet	165	11,39	4,44	7,081	,000
	Hayır	339	8,48	4,27		
Yatkınlık	Evet	165	5,92	3,31	-,511	,610
	Hayır	339	6,08	2,95		
Uzaktan Eğitim	Evet	165	54,32	13,55	14,868	,000
	Hayır	339	35,68	13,04		
Mutluluk	Evet	165	23,73	5,71	2,232	,026
	Hayır	339	22,56	5,01		

p<0,05*

Tablo 3.12.' e baktığımızda göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeği ile uzaktan eğitimden memnun değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonuca göre uzaktan eğitimde kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında, Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ve Oxford mutluluk ölçeği toplam puanlarında uzaktan eğitimden memnun olan öğrencilerin puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.13. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Uzaktan Eğitimde Kullanılan Cihaz Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Boyutlar	Cihaz	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Kişisel	Telefon-Tablet	297	13,87	6,79	-5,047	,000
	Bilgisayar-Laptop	207	17,00	6,91		
Etkililik	Telefon-Tablet	297	10,10	5,64	-4,774	,000
	Bilgisayar-Laptop	207	12,66	6,31		
Öğreticilik	Telefon-Tablet	297	8,93	4,45	-2,990	,003
	Bilgisayar-Laptop	207	10,15	4,56		
Yatkınlık	Telefon-Tablet	297	6,05	3,18	,223	,824
	Bilgisayar-Laptop	207	5,99	2,92		
Uzaktan Eğitim	Telefon-Tablet	297	38,97	15,21	-4,882	,000
	Bilgisayar-Laptop	207	45,82	15,88		
Mutluluk	Telefon-Tablet	297	22,67	5,33	-1,396	,163
	Bilgisayar-Laptop	207	23,34	5,18		

$p<0,05^*$

Tablo 3.13.'de Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeği ile uzaktan eğitimde kullanılan cihaz değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonuca göre uzaktan eğitimde kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında, Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ve Oxford mutluluk ölçeği toplam puanlarında uzaktan eğitimden Bilgisayar- Laptop kullanan öğrencilerin puanlarının Telefon- Tablet kullanan öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.14. Katılımcıların Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri ile Mutluluk Düzeylerinin Gelecekte de Uzaktan Eğitime Katılma Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

Boyutlar	Katılma	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Kişisel	Evet	164	20,20	6,91	12,064	,000
	Hayır	340	12,72	5,63		
Etkililik	Evet	164	15,27	6,39	10,865	,000
	Hayır	340	9,17	4,75		
Öğreticilik	Evet	164	10,91	4,53	5,211	,000
	Hayır	340	8,72	4,36		
Yatkınlık	Evet	164	6,01	3,23	-,068	,946
	Hayır	340	6,03	2,99		
Uzaktan Eğitim	Evet	164	52,41	15,57	11,816	,000
	Hayır	340	36,65	13,21		
Mutluluk	Evet	164	23,92	5,60	2,888	,004
	Hayır	340	22,48	5,05		

p<0,05*

Tablo 3.14.'e göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeği ile gelecekte de uzaktan eğitime katılma isteği değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir (p<0.05). Bu sonuca göre uzaktan eğitimde kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında, Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ve Oxford mutluluk ölçeği toplam puanlarında gelecekte de uzaktan eğitime katılmak isteyen öğrencilerin puanlarının gelecekte de uzaktan eğitime katılmak istemeyen öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4. TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu bölümde spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ve mutluluk düzeylerine yönelik bulgular tartışılmış ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

Araştırmada demografik bilgilere baktığımızda kendi kategorisindeki en yüksek değişkenlere yaş kategorisinde 20-21 yaş (%36,5; n=184), Cinsiyet değişkeninde kadın öğrenciler (%51; n=257); Sınıf değişkeninde 1.sınıf (%34,1; n=172); Bölüm değişkeninde Spor Yöneticiliği (%30,6; n=154); Gelir değişkeninde orta düzey gelire sahip olanlar (%65,7; n=331); İnternette zaman geçirme değişkeninde 3- 4 saat aralığında olanlar (%30,6; n=154), internet sorunu yaşıyorum diyenler (%58,7; n=296), Uzaktan eğitimden memnun olmayanlar (%67,3; n=339), Kullanılan cihaz değişkeninde Telefon-Tablet kullananlar (% 58,9; n=297) ve gelecekte Uzaktan eğitime katılmak istemeyen (% 67,5; n=340) katılımcılar oluşturmaktadır.

Tablo 3.3. inceleme sonuçlarına göre öğrencilerin ölçek toplamı ve boyutlarında uzaktan eğitime yönelik görüşleri düşük düzeydeyken mutluluk düzeyleri orta düzeyde olduğu görülmektedir. Literatürde çalışmamızı destekleyen çalışmalar mevcuttur. Barış (2015) Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime yönelik tutumlarının incelenmesine yönelik çalışmasında öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyi genel olarak düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Sarıkaya (2021) Pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin görüşlerine yönelik çalışmasında katılımcıların büyük çoğunluğunun uzaktan eğitime karşı olumsuz görüş ifade ettikleri ve puanlarının düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Genç (2020) Üniversite Öğrencilerinin Değişime Direnç Düzeylerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarına Etkisi üzerine yaptığı araştırmasında uzaktan eğitime yönelik tutumları orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Buradan yola çıkarak öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin düşük olmasının sebebi uzaktan eğitime sıcak bakmamaları, altyapı eksikliği ya da genel olarak uygulama gerektiren alanlarda uygulama zorluğu gibi sebepler olabilmektedir. Uzaktan eğitimde oluşan sıkıntılar beraberinde bir takım olumsuzlukları da yanında getirmekte ve oluşan olumsuzluk sonucu mutsuzluk, kaygı gibi bir takım olumsuzluklar da getirmiştir.

Tablo 3.4. inceleme sonuçlarına göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ile ve Oxford Mutluluk Ölçeği ve tüm alt boyutlar arasında Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Mutluluk ile; Kişisel uygunluk arasında anlamlı ve pozitif ilişki ($r= 0,148$; $p<0,05$), Mutluluk ile etkilik arasında anlamlı ve pozitif ilişki ($r= 0,118$; $p<0,05$), Mutluluk ile yatkınlık arasında anlamlı ve negatif ilişki ($r= -,177$; $p<0,05$) olduğu görülmektedir ($p<0.05$).

Tablo 3.5. inceleme sonuçlarına göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutlar ile yaş değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucu Uzaktan eğitimde yatkınlık ve Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni analizi sonucuna göre 18-19 yaş arasındaki katılımcıların Uzaktan eğitimde yatkınlıklarının hem 20-21 yaş ve hem de 22 yaş ve üstü katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeğinde ise 18-19 yaş arasındaki katılımcıların puanlarının 20-21 yaş arası katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatüre baktığımızda Begimbetova (2015:72) uzaktan eğitimde öğretim elemanı ve öğrencilerin memnuniyet düzeyi adlı çalışmasında yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır. Çavuşoğlu ve Acar (2020), Sarıgöz (2015) ve Özcan ve ark. (2011) çalışmalarında yaş değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlılık tespit edilememiştir. Çalışmamızda uzaktan eğitime yönelik ölçek toplamı ve uzaktan eğitime yönelik görüşler ölçeği yatkınlık alt boyutunda anlamlı farklılık vardır. Farklılığın sebepleri arasında uzaktan eğitim alt yapılarında geliştirilen teknolojik ilerlemeler ve bu yaş grubuna sahip bireylerin teknolojik gelişimlere olan yatkınlıkları ve eğitim gördükleri bölüm değişkenleri olabilmektedir.

Tablo 3.6.'da Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonuca göre de Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutlarında erkek katılımcıların puanlarının kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Yenilmez ve ark. (2017)'nin öğretmen adaylarının uzaktan eğitim ile tutumlarının bazı değişkenler tarafından incelendiği çalışmada uzaktan eğitime dönük tutumlarının erkek öğretmenlerin tutumlarının kadın öğretmenlerden daha yüksek olduğunu bulmuştur. Genç (2020) çalışmasında erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha fazla uzaktan eğitime yatkın olduklarını sonucuna

ulaşmışlardır. Başar ve ark., (2019) çalışmalarında araştırmaya katılan erkek öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algılarının kadın öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar çalışmamızla paralellik göstermektedir. Erkek öğrencilerin uzaktan eğitim puanlarının daha yüksek olması erkek öğrencilerin teknoloji ve bilgisayara yönelik tutumlarının kadınlara göre daha yüksek olmasından gibi sebeplerden olabilmektedir.

Çavuşoğlu ve Acar (2020), Sarıkaya (2021), Schifter (2002) çalışmaları bizim çalışmamızdan farklı olarak öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik görüşleri kadın öğrencilerin ortalamalarının erkek öğrencilere göre yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 3.7.'ye göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutları ile sınıf değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni analizine göre Uzaktan eğitimde kişisel uygunluk boyutunda 4. sınıf öğrencilerinin puanlarının 3. sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu; Etkililik boyutunda 4. sınıf öğrencilerinin puanlarının hem 2. sınıf hem de 3. sınıf öğrencilerinden yüksek olduğu; öğreticilik boyutunda 4. sınıf öğrencilerinin puanlarının hem 1. sınıf hem 2. sınıf hem de 3. sınıf öğrencilerinden yüksek olduğu; Yatkinlik boyutunda hem 1. sınıf hem 2. sınıf hem de 4. sınıf öğrencilerinin puanlarının 3. sınıf öğrencilerinin puanlarından yüksek olduğu görülmektedir. Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ise 1. sınıf öğrencilerinin puanlarının 3. sınıf öğrencilerinden yüksek olduğu, 4. sınıf öğrencilerinin ise 2. sınıf ve 3. sınıf öğrencilerinden yüksek olduğu görülmektedir. Literatürde çalışmamızla paralellik gösteren araştırmalar mevcuttur. Çavuşoğlu ve Acar (2020), Tunca ve ark., (2015) ve Karakuş (2013), Genç (2020) çalışmalarında katılımcıların sınıf değişkeni ile uzaktan eğitime yönelik görüşleri arasında istatistiksel olarak farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Sarıkaya (2021) ise Sınıf değişkeninde toplam puanlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunamamış, sadece yatkinlik alt boyutu puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmiştir.

Tablo 3.8.'e göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve tüm alt boyutlar ile bölüm değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucunda Uzaktan eğitimde öğreticilik ve yatkinlik boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni analizi sonucuna göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin Uzaktan eğitimde öğreticilik puanlarının yöneticilik

bölümü öğrencilerinden yüksek olduğu, Antrenörlük bölümü öğrencilerinin ise uzaktan eğitimde yatkınlık puanlarının hem öğretmenlik hem yöneticilik hem de rekreasyon bölümü öğrencilerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çavuşoğlu ve Acar (2020), Genç (2020), Fidan (2016), Başar ve ark. (2019) çalışmalarında bölüm değişkenine göre uzaktan eğitime yönelik görüşler ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlılık tespiti görülmüştür.

Tablo 3.9. inceleme sonuçlarına göre Oxford mutluluk ölçeği ile gelir değişkeni arasında yapılan Anova analizi sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni analizi sonucuna göre gelir durumu iyi olan katılımcıların puanlarının gelir durumu düşük ve orta olan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10.'a baktığımızda sadece uzaktan eğitimde öğreticilik boyutu ile internette günlük geçirilen zaman arasında yapılan Anova testi sonucu istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Farklılığın tespiti amacıyla yapılan Bonferroni testine göre günlük olarak 1-2 saat internette vakit geçiren öğrencilerin puanlarının 7 saat ve üzeri vakit harcayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin yaş, bilgisayar kullanabilme düzeyi ve günlük bilgisayar kullanma süreleri ile memnuniyet faktörleri arasındaki ilişki göz önüne alındığı zaman, öğrencilerin yaşları ile kişisel uygunluk, öğrenme, program değerlendirilme memnun olma faktörleri arasında bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin yaşı ile kişisel uygunluk ifadeleri arasından uzaktan eğitim yer esnekliği ve zaman tasarrufu sağlıyor ifadesi diğer kişisel uygunluk ifadeleri arasından daha yüksek ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin yaşı ile öğrenme memnuniyet ifadeleri arasından uzaktan eğitim ihtiyaç duyduğum eğitimler için uygun bir alternatiftir ifadesi diğer öğrenme ifadeleri arasından daha yüksek ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu durum uzaktan eğitim alan öğrencilerin verilen eğitimin zamandan ve mekândan bağımsız olması öğrenci merkezli olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 3.11.'e göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeği ile İnternet sorunu yaşama değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonuca göre uzaktan eğitimde kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında, Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ve Oxford mutluluk ölçeği toplam puanlarında internet sorunu

yaşayanların puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Barış (2015) Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime yönelik tutumlarının incelenmesine yönelik çalışmada araştırmaya katılan öğrencilerin tutum puanları ortalamalarının “İnternete sürekli erişim imkanı bulunma” değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=3,429$; $p=0,001<0,05$).

Tablo 3.12.'ye baktığımızda göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeği ile uzaktan eğitimden memnun değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonuca göre uzaktan eğitimde kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında, Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ve Oxford mutluluk ölçeği toplam puanlarında uzaktan eğitimden memnun olan öğrencilerin puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.13.'te Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeği ile uzaktan eğitimde kullanılan cihaz değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonuca göre uzaktan eğitimde kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında, Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ve Oxford mutluluk ölçeği toplam puanlarında uzaktan eğitimden Bilgisayar- Laptop kullanan öğrencilerin puanlarının Telefon- Tablet kullanan öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3.14.'e göre Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği ve kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında ve Oxford mutluluk ölçeği ile gelecekte de uzaktan eğitime katılma isteği değişkeni arasında yapılan Bağımsız Örneklem T testi sonucuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu sonuca göre uzaktan eğitimde kişisel uygunluk, etkililik ve öğreticilik boyutlarında, Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşler Ölçeği toplam puanında ve Oxford mutluluk ölçeği toplam puanlarında gelecekte de uzaktan eğitime katılmak isteyen öğrencilerin puanlarının gelecekte de uzaktan eğitime katılmak istemeyen öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

ÖNERİLER

Ders videolarını takip edecek öğrencilerin profili, ders videoları hazırlarken dikkate alınmalıdır. Bu profilin içerisinde sadece yaş, cinsiyet gibi demografik bilgiler değil öğrencilerin ön bilgileri ve becerileri, öğrenme stilleri ve bilişsel özellikleri gibi farklı değişkenler de dikkate alınarak düzenlenmeli ve yansıtılmalıdır.

Eğitimcilerin hedef kitleyi tanıyamadan ders videosu hazırlamaları öğretim yönteminin önerdiği bazı stratejilerin uygulanamamasına neden olabilir. Eğitim kurumlarının bu durumun önüne geçebilmeleri için bazı önlemler alarak (kayıtlanma süreci bitmeden ders videosu hazırlatmama, video hazırlama sürecini bir akademik takvime bağlama, eğitim-öğretim dönemi başlamadan çevrimiçi tanışma etkinlikleri düzenleme vb.) kontrol mekanizmaları oluşturmaları faydalarına olacaktır.

Uzaktan eğitim ile ilgili yönetmeliklerdeki tanımların yeniden düzenlenerek video ve benzeri materyallerin uzaktan eğitimdeki yerinin daha net ortaya konulması ve bu konuda öğretim elemanlarına esneklik sağlayacak şekilde yönetmeliklerin yeniden düzenlenmesi eğitimi daha etkili kılacaktır.

Ders videolarında öğretim elemanlarının vücut dili ve iletişim yeteneklerini kullanmaları ders videolarının niteliğini arttırmaktadır. Bu gerekçelerden dolayı ders videolarında etkin vücut dili ve iletişim kanallarının kullanımı konusunda çalışmalar yapılması eğitimdeki nitelik ve kaliteyi arttıracaktır.

5. KAYNAKLAR

- Acarbay, C. (2016). Havacılık hizmetiçi eğitiminde uzaktan eğitim. Açık öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd), 2(1), 148-161. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/401403> adresinden 05.09.2020 tarihinde güncellenmiştir.
- AÇAK, Mahmut (2005), Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı, Yayıncılık Matbaası İstanbul, s.9.
- Akyürek, M. İ. (2020). Uzaktan eğitim: bir alanyazın taraması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 1-9.
- Alkan C. (1987). Açık öğretim: uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırılmalı olarak incelenmesi. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları; No.137.
- Alkan C. (1997). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi. Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara,
- Arat, T. ve Bakan, Ö. (2011). Uzaktan eğitim ve uygulamaları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 14 (1-2), 363-374.
- Aydın, N. (2010). Subjective Well Being and Sustainable Consumption, *International Journal of Environmental, Cultural, Economic and Social Sustainability*, Florida State University - Neuroeconomics and Well-Being Program, 6: 5.
- Barış, M. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Öğretime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Namık Kemal Üniversitesi Örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 5(2), 36-46.
- Baril, A. (2013). The Role of Welfare in Eudaimonism, *Southern Journal of Philosophy*, 51(4): 511-535.
- Başar, M., Arslan, S., Günsel, E. ve Akpınar, M. (2019). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 3(2), 14-22.
- Bates, A. (2005). W. Tony, Technology, E-learning and Distance Education (2. Basım), Routledge, ABD, Kanada,

- BEGİMBETOVA, K. (2015). Uzaktan Eğitimde Öğretim Elemanı Ve Öğrencilerin Memnuniyet Düzeyi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsü, Ankara.
- Berigel M. (2013). Öğretim elamanlarının uzaktan eğitim ortamlarına uyum süreçlerinin incelenmesi. orta öğretim fen ve matematik alanları eğitimi anabilim dalı. Trabzon,
- Birlik, V. (2013). Platon ve Aristoteles'in Erdem Anlayışının Akıl, Bilgi ve Mutluluk ile Olan İlişkisinin Karşılaştırılması, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi.
- Boz Yüksekdağ, B. (2016). Açık ve uzaktan eğitimde öğrenme. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2 (4), 127-138.
- Bozkaya, M. (2006). Televizyonun uzaktan eğitimde kullanımı. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 4 (3), 146-158.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye'de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Brent W. Roberts, Kate E. Walton, & Wolfgang Viechtbauer (2006), Patterns of mean-level change in personality traits across the life course: A meta-analysis of longitudinal studies, *Psychological Bulletin*, 132, ss. 1–25.
- Brookfield, S. D. (2003). A critical theory perspective on accelerated learning. *New Directions For Adult & Continuing Education*, (97), 73.
- CAN, S., D. Şen, A. Şirinkan ve M.A. Şekertekin (1999), Atatürk Üniversitesi B.E.S.Y.O Öğrenci Paneli, Erzurum, s.26.
- Casey, D. M. (2008). *The historical development of distance education through technology*. *TechTrends*, 52(2), 45-51
- Chu Kim-Prieto, Ed, Diener, Tamir, M., Scollon, C., & Diener, M. (2005). Integrating the diverse definitions of happiness: A time sequential framework of subjective well-being, *Journal of Happiness Studies*, 6, ss. 261–300.
- Cüceloğlu, D. (2020). Covid-19 geleceği nasıl etkileyecek? Çocuk ve Medeniyet, 5(9) 181-182. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1353758> adresinden 01.11.2020 tarihinde güncellenmiştir.

- ÇAVUŞOĞLU, G., & Kürşat, A. C. A. R. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ İLE YAŞAM BOYU ÖĞRENME DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 11(3), 207-220.
- Çiğdem, H. ve Yıldırım, O. G. (2014). Effects of students' characteristics on online learning readiness: A vocational college example. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 15(3): 80-93.
- Dabbagh, N. (2004)., "Distance learning: Emerging pedagogical issues and learning designs", *Quarterly Review of Distance Education*, 5 (1): 37-49
- Dede, C. (1996). The evolution of distance education: Emerging technologies and distributed learning. *The American Journal of Distance Education*, 10(2), ss. 4-36.
- Diener, E., Christie Napa S ve Lucas, R. E. (2004). The Envolving Concept of Subjective Well Being: The Multiaceted Nature of Happiness. *Advences Cell Aging and Gerontology*, 15:187-219.
- Doğan, T. ve Akıncı-Çötök, N. (2011). Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formunun Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 165-172.
- Doğan, T., Sapmaz, F. Ve Çötök- Akıncı, N. (2013). Öz-eleştiri ve mutluluk. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 21(1), 391-400.
- Dursun, Ö. Ö. (2011). Çevrimiçi Öğrenme Topluluklarında İletişimci Biçimlerinin Belirlenmesi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Ece, H. K. (2000). İslamın Temel Kavramları, Beyan Yayınevi, İstanbul.
- Ergin, A., & Birol, C. (2000). Eğitimde İletişim. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ertuğrul E. (1999). Uzaktan eğitim nedir? Uzaktan eğitimin kurumsal ilkeleri, yöntemleri, kullanım alanları, amaçları, faydaları, teknikleri nelerdir? Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu. Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı. 15-16 Kasım, Ankara. 7-14,

- Garrison, D. R., & Shale, D. (1987). Mapping the boundaries of distance education: Problems in defining the field. *The American Journal of Distance Education*, 1(1), 5-11.
- Genç, E. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Değişime Direnç Düzeylerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarına Etkisi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9(5), 3774-3801.
- Granger, D. (1990). Open universities: closing the distances to learning. *Change: The Magazine of Higher Learning*, 22(4), 45–50. doi:10.1080/00091383.1990.9937645
- Hills, P., ve Argyle, M. (2002). The Oxford happiness questionnaire: A compact scale for the measurement of psychological well-being. *Personality and Individual Differences*, 33, 1073- 1082. <http://www.louisianaparadox.com/wp-content/uploads/2011/01/Hills-Argyle-2002.pdf>.
- Hossain, M. M. (2020). Current status of global research on novel coronavirus disease (COVID-19): a bibliometric analysis and knowledge mapping. 9, 1-13. <https://doi.org/10.12688/f1000research.23690.1>
- Işık, A. H., Işık, İ. ve Güler, İ. (2008). Uzaktan eğitimde güvenlik uygulamaları. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1 (2), 1-3.
- İşman A. (2008). Uzaktan Eğitim. Ankara: Pegem Akademi,
- Kaba GD. (2005). Elektronik tabanlı E-öğrenmenin İşletmelerde Kullanımı, Etkinliği ve Bir Uygulama, Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- Karaağaçlı, M. ve Erden, O. (2008). İnternet destekli uzaktan eğitimde dokuz aşamalı öğretim durumunun tasarımı. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1 (2), 21-29.
- Karataş, E., Karataş, S., & Kaya, Z. (2012). Öğrenme ve öğretme kuramlar, yaklaşımlar, modeller. Z. Kaya (Ed.), *Uzaktan eğitim içinde* (ss. 2-6) Ankara: Pegem.
- Keegan, D. (1986). Interaction and communication. *The foundations of distance education* (89–107. ss.). Kent, UK: Croom Helm.
- Keegan, D. (1988). Problems in defining the field of distance education. *The American Journal of Distance Education*, 2(2), 4-11.
- Keegan, D. (1995)., *Distance Education Technology for the New Millennium Compressed Video Teaching*. ZIFF Papiere 101.

- Keller, J. M. (2010). Motivational design for learning and performance: The ARCS model approach. New York, NY: Springer.
- Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, (21), 73-94.
- Kırmızıgül, H.G. (2020). Covid-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7,(5), 283-289. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1128111> adresinden 01.11.2020 tarihinde güncellenmiştir.
- King, F., Young, M. F., Drivere-Richmond, K., & Schrader, P. G, (2001) *Defining distance learning and distance education*. AACE journal, , 9(1), ss.1–14.
- Koloğlu, T. F., Kantar, M. ve Doğan, M. (2016). Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde hazırbulunuşluklarının önemi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 52-70.
- Larsson, H. ve Kurt, M. (1995). İsveç üniversite ve yüksek okullarında uzaktan öğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 28 (1), 59-63.
- Melton, R. F. (2002). Planning and developing open and distance learning: A quality assurance approach. London: Routledge/Falmer.
- Moore, J. L., Dickson-Deane, C., ve Galyen, K. (2010), e-Learning, online learning, and distance learning environments: Are they the same?. *The Internet and Higher Education*, 2010,14(2), ss. 129-135.
- Nakos, G. E., Deis, M. H., & Jourdan, L. (2002). Students' perceptions of on-line courses: An exploratory study. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 3(1), 58–66. Erişim adresi: <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423932552.pdf>
- Nemli E. (2004). E-öğrenme: Kurumsal Eğitim ve Geliştirmede Bir Devrim, First International Conference on Innovations in Learning for the Future: E-learning, Ed. Mesut Yalvaç, Sevinç Gülseven, İstanbul Universty Rectorate Publication, İstanbul, Turkey,October.; 26-27, s.681-68
- Odabaşı, Y. (2006), Tüketim Kültürü, Sistem Yayıncılık, İstanbul.

- Özcan, B., & Saraç, L. (2020). Covıd-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmen Çevrimiçi Uzaktan Eğitim Rol ve Yeterlikleri: Beden Eğitimi Öğretmenleri Örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 459-475.
- Özdemir, İ. (2012). Sanal Kültür: Yanılısama mı, Gerçeklik mi? Cyprus international University, Folklor/Edebiyat, Cilt: 18, Sayı: 71, 13-34.
- Özgül İ. (1986). Uzaktan Öğretimin Evrensel Çerçevesi ve Türk Eğitim Sisteminde Uzaktan Öğretimin Yeri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi,
- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M., & Baysal, N. (2011). Sosyal Ağ Sitelerinin Eğitsel Ortamlardaki İşlevselliği. 6th International Advanced Technologies Symposium. Elazığ: Fırat Üniversitesi.
- Portugal, L. (2006)., “Emerging Leadership Roles in Distance Education: Current State of Affairs and Forecasting Future Trends”, Online Journal of Distance EducationAdministration, 9 (3).
- Samad, R. S. (2004)., Nor, M. M., “Innovation: An Educational Change from Traditional Education Model to Distance Education Model”, Masalah Pendidikan, 27: 179-194.
- Sarıgöz Ö. Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yaklaşımına İlişkin Görüş ve Farkındalıklarının Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış doktora tezi. Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Kıbrıs Lefkoşa. 2015.
- Sarıkaya, M. Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime İlişkin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Görüşleri. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 27(46), 92-100.
- Schifter, C. (2002). Perception differences about participating in distance education. Online Journal of Distance Learning Administration, 5(1), 1-14.
- Semiz T. (2013). Sağlıkta E-öğrenme kabul ve kullanımını etkileyen faktörler. Sakarya,
- Senemoğlu, N. (2013). Gelişim öğrenme ve öğretim: Kuramdan uygulamaya (23. Baskı). Ankara: Yargı Yayınevi.
- Simonson, M., Smaldino, S., & Zvacek, S. (2015). Teaching and learning at a distance. Foundations of distance education (Sixth Edit). Charlotte, NC: Information Age Publishing.

- Smith, R. (2008). Motivational factors in e-learning. George Washington University. <http://el-gor.at/elearn/Medien/Motivation.pdf> (Erişim Tarihi: 08.08.2015).
- Şahin Z. (2006). E-Öğrenme Yatırım Getirisini Nasıl Artırıyor ?,
- Şen, B., Atasoy, F., & Aydın, N. (2010). Düşük maliyetli web tabanlı uzaktan eğitim sistemi uygulaması. Akademik Bilişim 2010, 10–12 Şubat, Muğla Üniversitesi.
- Teker, N. (1995). Uzaktan öğretimde yapı ve işleyiş. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 28 (2), 269-280.
- Totok Wahyu Abadi, Ilmi Usrotin Choiriyah, Hendra Sukmana and Mohamad Hatta Karuniawan (2018). Factors Affecting of Lifes Happiness, Revitalization of Local Wisdom in Global and Competitive Era, ss. 41-45.
- Uğur, S. ve Okur, M. R. (2016). Açık ve uzaktan öğrenmede etkileşimli video kullanımı. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2 (4), 104-126.
- Uşun, S. (2006). Uzaktan Eğitim. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- What Is Happiness, E.Diener -American psychologist, (2000) - psycnet.apa.org, erişim;
- Yenilmez K., Balbağ M. Z., Turgut M. (2017). Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 91- 107.
- Yıldırım, S., Yıldırım, G., Çelik, E. ve Karaman, S. (2014). Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 34: 365-370.
- Yorgancı, S. (2014). Web tabanlı uzaktan eğitim yönteminin öğrencilerin matematik başarılarına etkileri. *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (3), 1401-1420. [https://www.researchgate.net / publication/299595258](https://www.researchgate.net/publication/299595258) adresinden 06.09.2020 tarihinde güncellenmiştir.